

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. M. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:

Égész évre ————— 8.— P.
Tagoknak tagsági díjjal évi 2.— P.
Egy szám ára ————— 50 P.

Főszerkesztő:

1936—1940. aug. 30-ig.

TELEKI ADÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Majális-utca 16. sz.

Telefon: 21-58.

Póstatakarék csekszám 72300.

Mindent vállalunk.

Irta: **Vita Sándor.**

A hazájához visszatért Erdély új életre rendezkedik be, számbaveszi a hiányokat, megállapítja a tennivalókat, összegyűjti a munkába állítható erőket s lassan megindul a szabad és erős magyar élet építése. Tenger sok a feladat. Itt vasutat kell építeni, amott utat, néhol a román hadsereg által elvitt igavonó állatok pótlása sürgős, másutt vetőmagról kell gondoskodni. Meg kell teremteni a becsületes és igazságos közigazgatást és bíraskodást, gondoskodni kell róla, hogy a műhelyekben meginduljon a munka, az iskolákban a tanítás. A kórházak hiányos felszerelését pótolni kell, hogy a beteg ember ápoláshoz jusson. A gazdák terményfeleslegeinek elhelyezése sem tűrhet halasztást, mert különben nincs miből beszerezni a télire valót. Az évek óta pangó hiteléletet ismét a gazdasági élet szolgálatába kell állítani. Egy koldusmódra leszegényedett, a mostoha uralomtól elhanyagolt országrészt kell talpraállítani, virágzó új élethez hozzásegíteni. Élet, vagy halál kérdése nemzetünk számára, hogy lesz-e itt végre igaz és erős magyar élet. Az elmúlt két évtized a lelkeket már-már végső elkeseredésbe hajtotta. Erőszakoskodás a gyengékkel szemben, milliós magyar tömegek kisémmizése jogaikból, évről-évre erősebbé tette a szabadulás utáni vágyat, s a vágyakban egyre gazdagabbá, szebbé, gond nélkülűbbé vált a magyarországi élet. A képzeletben talán úgy élt Magyarország, mint a gazdagság és jólét hona, ahol magyar ember számára az élet könnyű, egyszerű, bajtól és gondtól mentes. Talán sokan az egykori urakra gondoltak; lám ők kevés munkával milyen jól élnek és milyen gyorsan gyarapodnak a maguk hazájában. Arra, hogy a haza, amelyhez visszakérülnek, maga is nehéz megpróbáltatásokat, komor és zord időket élt át a megsemmisítés óta, bizony sokan nem gondoltak. És arra sem, hogy körülöttünk egész Európában háború dúl s ennek a háborúnak megpróbáltatásai és áldozatai elől azok az országok sem lehet-

nek mentesek, amelyek maguk nem hádviselek. Szűk idők járnak ma mindenki felett Európában és az alól Magyarország sem lehet kivétel. Nincs petróleum, kevés a cukor, drága a fa, nehéz a közlekedés, az értékesítés körül itt-ott akadályok vannak, a Székelyföldre visszaözönlő munkás kezek elhelyezése sem megy máról holnapra. Oktalanság volna tagadni, hogy vannak nehézségek — de hát elképzelhető-e egyáltalán, hogy a köröskörül lángoló Európában egy kétvázados gondatlansággal és hozzá nem értéssel tönkretett országrészt nehézségek nélkül talpra lehessen állítani?

Ha a dolgok mélyére nézünk, mindnyájunknak el kell ismerni, hogy évtizedes hibák jóvátételéhez nem elég egy-két nap. Ezekben a ködös időkben minden magyar gazdának helyén kell legyen a szíve és világos az esze. Gondoljunk csak arra, hogy nálunk ma is béke és rend van, hogy egy millió felüli erdélyi magyar szinte áldozat nélkül visszatérhetett Magyarországhoz, míg körülöttünk annyi más nemzet fia elveszték s országuk összeomlott. Ha nyugtalanabb, vagy izgágabb emberek mindenütt, ahol a magyar életben nehézség mutatkozik, hibát, mulasztást, igazságtalanságot akarnak látni, arra kell gondolnunk; semmi sem fontosabb számunkra, sem anyagi jólét, sem elismerés, állás, mint az, hogy újra Magyarországhoz tartozunk. S nem azt akarjuk, hogy máról-holnapra minden nagyszerű legyen itt, hanem azt, hogy évszázadokra biztosítsuk ezen a földön a magyarság fejlődését.

Tudjuk, hogy nem könnyű feladatok állanak előttünk. Ebben a munkában mindenkinek meg kell tennie a magáét; az, hogy milyen lesz a magyar jövő, mindnyájunktól egyaránt függ. Lehet, hogy még áldozatokat kell hozni, lehet, hogy jönnek még reánk megpróbáltatások. De szívesen vállalunk minden áldozatot és minden megpróbáltatást, mert ma már tudjuk, miért kell bármít elviselelnünk. Egy jobb és boldogabb Magyarországot.

December hó.

I. Gazdasági udvarban.

A trágyatelep körül teremtsünk végre rendet. Bármennyit is hangoztatjuk a helyes trágyakezelés fontosságát, igen sok gazdasági udvarban ma sincs trágyatelep, hanem trágyadomb, ezen pedig helyesen kezelni a trágyát nem lehet. Előírással trágyatelep építéséhez a kormány az EMGE tagoknak kb. 100 Pénigős építkezési segélyt nyújt, amit oktalan dolog igénybe nem venni. Az elfolyó trágyalével igen nagy érték megy veszendőbe, ezért a trágyatelepek mellé készítsünk trágyalékutat.

A takarmányerjesztővermek földtakaróját frissítsük fel, a földön keletkezett repedéseket töltsük be.

A nagyobb hidegek beálltával vastagítsuk meg a burgonya és repaprizmák földtakaróját.

II. Szántóföldön.

Legtöbb helyen a novemberi időjárás kedvezett a külső munkának. Decemberben folytathatjuk a vetéseket, ha megfelelően előkészített talajunk van. Ha korán elvetett gabonáinknak növényzete túlbuján fejlődött, sásoljuk meg, hogy ezzel a fejlődést egy ideig megállítsuk. Ha decemberben még vetünk őszi búzát, használjunk 30–40 kiloval több vetőmagot, mert ilyenkor a madár, egérvár nagyobb, a csirázás rosszabb viszonyok között történik.

A vetésforgoba minden tavaszi alá szántunk mélyen, ami alatt nem azt értjük, hogy pár ujjnyira megkarcoljuk a földet, hanem 16–18 cm. mélyen szántunk. Bár ilyenkor az alászántott trágya már nem keveredik elég alaposan össze a földdel, mégis inkább most szántunk alá, mint tavasszal.

Ha trágyatelepünkön a trágya úgy meggyült volna, hogy már nem fér, hordjuk ki a szántóföld sarkába és ott oldalát és tetejét vastagon földeljük le. Olyan rossz gazda, reméljük nincs már Erdélyben, aki trágyáját kupacokban tartaná a földeken.

III. Rétek és legelők.

A művelhető területek közül legelheanyagoltabb mindenütt a rét és a legelő. Pedig a legkevesebb munkát igényeli s még azt se végezzük el. A legkevesebb, amit feltétlenül meg kell tennünk a rétek és legelők karbantartására, hogy összel réthasogatóval — vagy nehéz láncboronával tüzetesen megjárattuk azokat, a köveket kihordjuk s a vízmosások megkötésénél felhasználjuk, a bokrokat irtjuk, vizenyős területen vízlevezető árkokat ássunk, az itató környékét rendbetesszük.

A rét és legelő fűállományát egyaránt igen nagy mértékben feljavítjuk, ha, addig csupasz

a föld két rész vizzel kevert trágyalével, amikor hóval fedett tiszta trágyalével megöntözzük azt. Az öntözéshez legsürgősebben szerezzünk be valamilyen hordót, vagy készítsünk egy szekérré rakható jól összeeresztett ládát.

IV. Állattenyésztés, takarmányozás.

A kormány nagy összegű segélyekkel járul hozzá a tenyészbika, üsző, fiatal tehén, kanca beszerzéséhez, tehát ragadjuk meg a kedvező alkalmat s javítsuk fel most leromlott és igen csekély létszámú állattállományunkat. A beszerzésekre vonatkozó felvilágosításért forduljunk közvetlenül az EMGE kolozsvári központjához, vagy megyei felügyelőihez.

A helyes állattartás egyik legfontosabb kelteke a sok napfény, levegő és mozgás. Ezért növényállatainkat tartsuk a napfényes órákban kifutóban, tenyészállatainkat járassuk minden nap néhány órát vezetve, vagy könnyű igába.

Ha nincs, szerezzünk egy szecskázó vagy szárítógépet s vermeljük el legsürgősebben a kukoricaszárát, fagyott répát, vagy burgonyát. Ezzel könnyítünk téli takarmányozási gondjainkon.

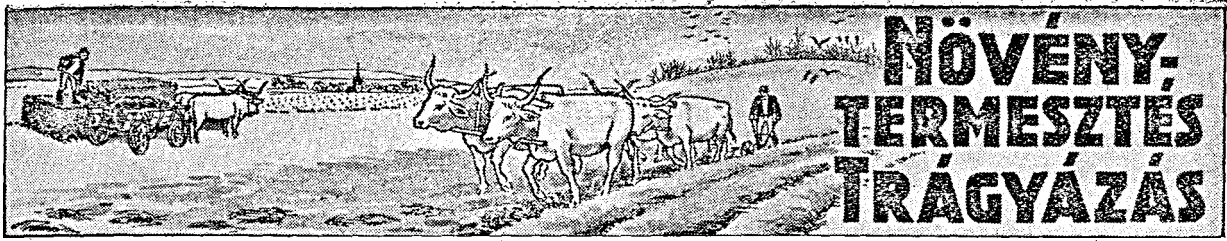
V. Gyümölcsösben. — Zöldségkertben.

Táplálék nélkül ember és állat egyaránt selymődik, — vagy elpusztul. Ugyan így szüksége van tápanyagokra a gyümölcsfáknak is, ezért a fiatalabb fák alját a csurgóig terítsük be jól érett istállótrágyával s ássuk be azonnal a reaszórt trágyát. Idősebb fáknál nem az egész korona alatti részt, csak a csurgó alatt ássunk fel egy kb. 1–1½ méter széles gyűrűt. Egész tél folyamán lesz időnk a fákról a száraz ágakat elávolítani, a különböző sebhelyeket gyümölcsfakátránnyal bekenni.

VI. Gazdakörök.

Egyletünkhöz Erdély minden részéből egyre érkeznek a kérések gazdakörök szervezése és újjáalakítása érdekében. Ismételten tudomására hozzuk gazdatársainknak, hogy minden kedvezményt, amit a kormány nyújt, csak a gazdakörök, illetve EMGE tagok vehetik igénybe. A kedvezményekben azokat fogjuk részesíteni, akik a munkában teljes odaadással kivesszük részüket. Ezért felhívjuk minden gazdakör figyelmét, hogy hetenként egyszer összeülve beszéljék meg a nyújtandó kedvezmények igénybevételét s jelöljék ki a gazdakör legsürgősebb teendőit. Ezekben a gyűléseken vegyék elő az Erdélyi Gazdát s beszéljék meg a növénytermesztésre és állattenyésztésre vonatkozó legfontosabb teendőket.

Sürgősen jelentse be minden gazdakör két hetes téli gazdasági tanfolyam iránti igénylését, mert az idén kevés előadónk lesz s amelyik község a bejelentéssel megkésik, elesik a tanfolyamtól.

NÖVÉNY- TERMESZTÉS TRÁGYÁZÁS

Kedves Gazdatestvéreim!

»Hideg, havas december jövőre jó termést ígér«, tartja a régi magyar gazdászabály. Ez a termésre kell segítsen át e hónapon, mert a jó termésre ez év rossz termése után mindnyájunknak nagy szüksége van.

Kedves Gazdatestvéreim! Az esős őszt a munkálátokat igen hátrányosan befolyásolta. Elkésve került a búza a földbe, a legtöbb esetben és sok esetben az őszi mély szántást sem lehetett elvégezni. A takarmányok minősége is szenvedett a sok esőtől. A répa betakarítása is az esős időben történt s így arra ez évben sok föld tapadt. Feltehetően tisztán megmosva kell feltakarmányozni. Szennyes és földes répákkal a táplálócatornába kerülő földbaktériumok ugyanis erősen izgatják a bélfalat és hasmenést idéznek elő, ezzel a takarmány csekélyebb kihasználását okozva. A hasmenéssel jár még a tehenek, az istálló és a tej bepiszkolódása, ami jó tej, illetve kifogástalan ízű tejtermékek előállítását lehetlenné teszi. A prizmákban esetleg megfagyott répát megmenthetjük, ha felengedésük után azonnal besavanyítjuk akár silóban, akár veremben hozzáadván valamilyen pelyvát vagy tépett kukoricaszárát. A takarmányok fehérje hiányát a legolcsóbban az önellátás elvének figyelembetartásával a lucerna liszt hozzáadásával pótoljuk. Lucerna lisztet bárki készíthet kalapácsos őrlő hiányában is mint azt kiváló mezőgazdasági szakirónk, nemesi Dorner Béla egyik legutóbbi közleményében

leírta és pedig a közönséges lucerna szénát előzőleg jó apróra fel kell szelesküzni és azután keverjük szemes árpával, így a malomkövek között a lucerna széna nem csuszik. Így hozzáférhetővé válik ez értékes takarmány minden gazda számára és

az olcsó fehérje kérdés minden befektetés nélkül megoldást nyer, mert köves malmon is előállítható ily eljárással. A téli takarmányozásnál jelentős szerepet játszik a búzakorpa. Előző években sok gazdatestvéreinktől hallottam panaszt, hogy a malmok a konkolyt és más malom hulladékokat is beörölnék a korpa közé. Ez nem megengedett dolog és a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. XLVI. t.-c. és az ennek végrehajtása iránt kiadott 38.286—96. számú rendelet szerint a korpa kizárólag az illető és liszttermelésre (örlésre) kellően tisztított (rostált) gabonamagvak örleményéből illetve ezeknek örlési hulladékából álljon s rostala-

jat vagy egyéb a gabonatisztításból eredő hulladékot nem tartalmazhat. Ez okból az említett hulladékot tartalmazó korpa csak akkor hozható forgalomba, ha azok jelenléte a korpában a vevőnek előzetesen tudomására adatott.

A háború okozta szállítási nehézségek felvetik a kérdést, mi lesz a disznó-öléshez nélkülözhetetlen rizskásával? Hogy készülnek el a burkafelek? A világvizonylatban is fejlettséget elismert magyar élelmiszer ipar megoldotta e kérdést is. Magyar föld termékével helyettesíti a rizset. Így kerül forgalomba a Buris vagy Burison. Egy svájci eredetű eljárással búzából készült búzagyöngy — mint neve mutatja búzából készült rizs. — Először gyakorlatban a debreceni István malom alkalmazta. Az eljárás szabadalma abban áll, hogy a búza előírt kezelése folytán a belőle gyártott Buris nem válik kásával hanem minden egyes szem úgy marad külön, mint az eredeti rizsnél. A Burison nagy előnye, magas vitamin tartalma. Van benne A, B, és E vitamin. Ez annak köszönhető, hogy a szem vágásában maradt egy kis korparész és éppen itt van felhalmozva a vitamin. A Buris fogyasztásának terjesztésére a gazdatársadalom hivatott, mert a búza fogyasztást emeli. Azonkívül függetlenítjük magunkat a külföldtől. Igen ötletes a gyártó malom hirdetésének szövege, melyben közli, hogy a Burist (burisont): Magyar veti! Magyar veszi! Magyar főzi! Magyar eszi!

Nagyon sok helyen még láttam kukoricát a mezőn az elmúlt hó végén. Nagy a valószínűség, hogy ez nincs kelően beérve s így került betakarításra. Az ily kukorica raktározásánál ügyelni kell, hogy az romlást ne szenvedjen. A takarmányozásnál pedig vegyük figyelembe, hogy az új kukorica szárazanyag tartalma: 78.1% emészthető fehérje: 6.91%, keményítőérték: 69.7%. A múlt év terméséből származó kukorica ellenben tartalmaz 86.5% szárazanyagot, 7.85% emészthetőfehérjét, 79.2% keményítőértéket. Mindenesetre ezt számításba kell venni az előszámításoknál.

A hosszú téli estéken lapozgassuk az „Erdélyi Gazda Naptárát“, mert ebből sok újat tanulhatunk.

A karácsony szent ünnepére minden jót kíván békességgel és magyar gazdatestvéri szeretettel: Berend, 1940. dec. 1.

BIKFALVY FERENC.

Miért nem használjuk fel a trágyalevet?

Irta: Nagy Miklós.

„A kapu alól kifolyó barna lé” ellen a küzdelmet már a román hatóságok is megindították. Természetesen ez az üdvös intézkedés is az idők szellemének megfelelően csak egy új birságot alapot nyújtott a magyar gazdák ellen. Pedig a rendelkezés célja okos és helyes volt, mert az elfolyó trágyalével pénzpocsékolást végzünk, jelentős összegeket engedünk kezeinkből ki. A bort sem engedjük elfolyni, pedig az emberiség szempontjából az sem értékesebb, csak a bort megfizették az emberek, a trágyalevet nem. Azt viszont nagyobb úr, a föld, illetve a termés fizeti meg.

Miben kereshetjük az okát, hogy kisgazdáink nem vették igénybe, nem használták fel a trágyatelep mellett meggyűlő trágyalevet? Talán egyik ok az volt, hogy nem lévén rendes fedett trágyalékutunk, az esővíz, hólé, talajvíz annyira felhigította a trágyalevet, hogy nem is lett volna érdemes ezt az értéktelen, hig folyadékot nagyobb távolságra hordozni.

Egy másik ok, hogy nem állt megfelelő edény rendelkezésünkre s gazdatestvéreink nem látrák kifizetődő beruházásnak egy trágyahordó lajtnak a beszerzését. Még ahol van is, legtöbb helyen kicsi és minden oldalról folyó hordókat használtak, aminek eredménye az volt, hogy pár veder trágyalével kellett a földekre kijárni s mire kiértek, annak is egy része elfolyt.

Harmadik oknak talán azt hozhatjuk fel, hogy gazdatestvéreink nem voltak tisztában a trágyalé értékével, de sőt még tanultabb gazdáink is gyakran estek abba a hibába, hogy a trágyalé értékét csak a nitrogéntartalom alapján ítélték meg.

Most az okok elsorolásával valahogy úgy voltunk, mint a püspöklátogatás alkalmával a püspököt fogadó egyházi, aki a főpásztornak arra a kérdésre, hogy miért nem harangoztak, száz okot sorolt fel, de csak a végén a legfontosabbat, mégpedig azt, hogy a toronyban nincs harang. Ugyanígy a trágyalénél is az okok legfontosabbikát, mégpedig azt, hogy az udvarokban a trágyatelep mellett nincs trágyalékút, utójára hagytuk.

Tehát elsősorban trágyalékutat kell építeni. Földből agyaggal kidöngölve, termésköböl, betonból, akár fából, vagy még inkább használt petroleumos hordokból, csak kút legyen. Bármilyen anyagot használnánk is, arra feltétlenül figyelemmel legyünk, hogy a trágyalékutat épen úgy, mint a trágyatelepet az udvarnak lehetőleg egy magasabb pontján építsük, hogy az esővíz, hólé, szennyvíz oda ne folyon. Tehát elsősorban arra vigyáz-

zunk, hogy ne pont az eresz alá kerüljön a trágyatelep.

A trágyalevet felhigítjuk az esetben, ha fejlődésben lévő, életműködését folytató növényzetre öntözzük rá. Mikor azonban a növényzet életműködését beszüntette, tehát késő ősztől tél végig, higitatlan állapotban szállíthatjuk a trágyalevet a földekre. Ezért is ajánljuk inkább, — mint gazdaságosabb megoldást, — a télvíz idején történő trágyalével való öntözést.

Túl kicsi trágyalékihordó edényekben a sok fuvar szaporítatlan volna, ezért igyekezzünk akkora hordót, lajtot vagy ládát beszerezni, vagy készíttetni, amekkorát színültig megtöltve a két tehencskénk vagy lovacskánk nehéz út esetén is ki tud vinni a földekre. Sáros időben persze nehéz lesz, ezért inkább akkor végezzük ezt a munkát, amikor a föld le van fagyva és a kerék nem vág nyomot az útban.

A trágyalé sok nitrogént tartalmaz, ebben van egyik igen nagy értéke. De igen jelentős hatása mutatkozik a talaj apró élőlényeinek, a baktériumoknak életműködésének fokozásában. Akinek lapunk

T
E
J

-gazdaság, -csarnok, -üzem

részére szükséges

mindennemű felszerelés

szállítására ajánljuk:

STANGA JÓZSEF

TEJGAZDASÁGI BERENDEZÉSI VÁLLALATA

BUDAPEST, IX. Ráday-u. 26/E. sz.

már járt kezében, az olvashatta, hogy ezek a kicsi, szemmel nem is látható élőlények, milyen fontos segítőársai azoknak a gazdáknak, akik életműködésüket ismerik s termékeny munkájukat okszerű trágyázással és talajműveléssel ki is tudják használni. Hogyan segít a trágyalé ezeknek az apró élőlényeknek a működésében? A trágyalé a növényi táplálékokon kívül igen nagy mennyiségű szerves szénhidrátot is tartalmaz, amit a baktériumok táplálkozásukra használnak fel s ezért életműködésük, munkásságuk fokozódik. Ezenkívül a legyengült növényzet lábrakapására is éppen úgy hat a trágyalé, mint a műtrágyák, melyeket fejtrágyaként használunk. De szerintem a trágyalének legnagyobb jelentősége a rétek és legeők érintésénél van. Itt a kihordás és kiszórás is egyszerűbb, mint a puha szántóföldön s az eredmény az első év termésénél már azonnal mutatkozik, szemmel láthatóan, már pedig ez nagyon fontos, mert a magyar gazda csak azt hiszi, amit lát.

A helyesen, — fedett trágyalékutakban — kezelt trágyalé 0.5—1% nitrogént, 1.3% kálit tartalmaz, tehát már e két tápanyag alapján is egy Hl. trágyalé értéke kb. 1.50 pengő. Ehhez hozzászámítva a foszfor és szénhidrát értékét, 100 liter trágyalé legalább 2—2.20 pengőt ér meg. Termé-

zetesen csak az esetben, ha a kezelés és kihordás alkalmával e tápanyagokból a levegővel való érintkezés folytán nem veszt. Az értéket, a műtrágyaárak alapján számítottuk ki, de a trágyalé hatóereje a műtrágyáknál sokkal nagyobb, mert a tápanyagokat természetes, szerves állapotban juttatja a földre.

Az Erdélyi Gazda 1940. évi naptárában gazdatestvéreink láthatnak egy képet, ahol egy atyafi szivattyúval szívja a trágyalevet a lajtba, a trágyalékútból. A gazdakör szerezzon be szivattyút, mert a kezelésnek ez a helyes módja, így jut a trágyalé, anélkül, hogy a levegővel érintkeznék, tápanyagainak teljes értékével a talajba.

A kiöntözésnél úgy szerkesztjük meg az elosztócsapot, hogy a lé kis magasságból hulljon a földre, de még jobb, ha csövecskéken ugyanúgy vezetjük le, mint ahogy a vetőgép csoroszlyáin keresztül hull a mag a földre. Tehát neki a télen. Rendezzük el a trágyatelepet s készítsünk mellé trágyalékutat. Három méter mély, 1 m. átmérőjű, vagy 1 m² alapterületű kútba elfér 2.5—3 köbméter, azaz 25 hektó trágyalé, ami kb. 3 számosállat egy évi termelése. Amikor a kút megtelt, őstől tavaszra, két-három rész vízzel hígítva, télen hígítás nélkül hordjuk ki a földekre.

December elején megnyílik a csikszeredai és szilágysomlyói m. kir. téli gazdasági iskola.

Az erdélyi kisgazdatársadalom a román impérium alatt is megismerte a téli gazdasági iskolák áldásos tevékenységét. A négy felekezeti gazdasági iskolánk közül ketlő elszakadt és román fennhatóság alatt folytatja hivatását. A bécsi döntés folytán visszakerült csikszeredai és szilágysomlyói gazdasági iskolákat a m. kir. földművelésügyi minisztérium téli gazdasági iskolákká rendezte be és dacára a nagy nehézségeknek, december hó folyamán újból megnyitják kapuit Erdély tanulni vágyó gazda ifjai részére.

Az iskolák célja, hogy kisbirtokosok legalább 15 éves gyermekeit hazafias, gazda szellemben nevelt, tanult gazdákká képezze, akik az iskola elvégzése után visszatérve a szülői földre, szerzett tudásuk alapján képesek legyenek a saját birtokuk okszerűbb kezelésére és vezetésére.

Emellett az iskola különösen súlyt vet a tanulók szakképzett, öntudatos, dolgos, a gazdasági és társadalmi életben minden tekintetben helytálló állampolgárokká való nevelésére.

Az iskolában folyó tanítás teljesen ingyenes. A tanterv felüli az összes gazdasági tantárgykat és a tanítás keretében a tanulók levante kiképzésben is részesülnek, s az iskola sikeres elvégzése után levante segédoktatói igazolványt nyerhetnek.

Az iskolában a tanítás két téli féléven keresztül tart. A tanítás december elején kezdődik és április közepéig tart. A tanulókat így nem vonja el a gazdasági munka idején a szülői háztól, hanem kiképzésüket csak télen — a gazdasági munkák szünetében — végzi.

Tanulmányaik sikeres befejezése után bizo-

nyítványt és „aranykalász” jelvényt kapnak és jogosítottak az „aranykalászos gazda” cím viselésére.

Tekintettel a kisgazdaifjúság gazdasági oktatásának és nevelésének fontosságára, reméljük, hogy gazdatársaink — sürgősen beiratják a fenti életévet betöltött gyermeküket a két új iskolában, hogy még a tél folyamán megkezdhessék tanulmányaikat. Részletes tájékoztatót szívesen küld akár egyesületünk, akár az iskolák igazgatósága.

Fajtiszta, fajazonos,
szavatolt csiraképességű

eredeti erfurti, hollandiai, dániai és magyar

**Füzélék
Zöldség
Virág
Fű**

és nemestített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés, magkereskedés és
magkiviteli cégnél kaphatók.

Lóhere, lucerna, szarvaskerep és minden más takarmánymagvakat legmagasabb napi áron vásárol.

Saját magtisztító telep.

Kolozsvár, Széchenyi-tér 38.

Telefon 12-36.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.

Arjegyzék ingyen.

Silóépítési segély.

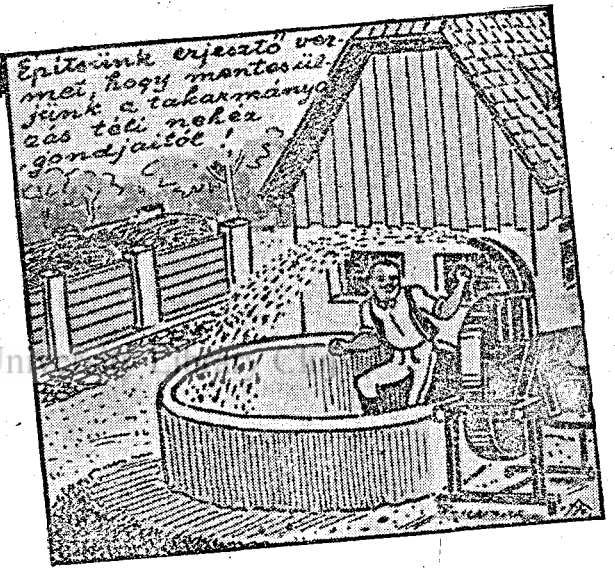
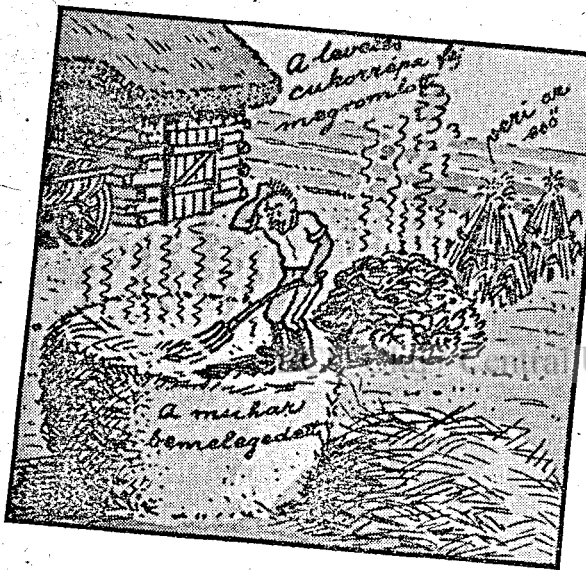
Az Erdélyi Gazda állandóan felszinen tartotta a takarmányerjesztő vermek — silók — építésének gondolatát. Most örömmel hozhatjuk gazdatársaink tudomására, hogy a m. kir. földművelésügyi minisztérium hozzájárulása folytán a kisgazdaságban építésre kerülő silókat egyesületünk segélyben részesítheti.

Jól tudja minden gazdatársunk, hogy mit jelent egy okszerű állattenyésztéssel foglalkozó gazdaságban az erjesztett takarmány. Megkönnyíti és főleg olcsóbbá teszi az állatok telelési költségeit, mivel az erjesztésre kerülő takarmányokból óriási tömeg terem egy bizo-

még nedves takarmányt is bátran felszeckázhatunk, mert az erjesztést nem befolyásolja. Ősszel különösen gyakori az esős időjárás, viszont a silózással nem kell megszáritani a takarmányt.

Gyakorlati tapasztalatok szerint az erjesztett takarmány etetésénél az állatállományunk teljesítménye fokozódik. Számos esetet ismerünk, hogy a siló kibontása után a tehenek több tejet adtak és a jármos ökrök annyira feljavultak, hogy jó áron értékesíthetők voltak.

A silóépítési mozgalmunk kiegészítő ré-

nyos területen. Az Erdélyi Gazdában már többször ismertettük, hogy egy kat. hold csöves-csalamáde termesztésével négy számos állatnak biztosíthatunk 200 téli napon keresztül fejenként 25 kg. erjesztett alaptakarmányt, ugyanakkor egy kat. hold rétet szénatermesztésével csupán két számosállatot telelhetünk ki. Ugyanahogy. Ugyanakkor bebizonyítottuk az erjesztett takarmány előnyeit is. Az erjesztett takarmány lédus, izletes és tápértékben semmivel sem marad a zöld takarmány tápétreke alatt, sőt az erjedés folytán egyes tápanyagok emészthetősége javul.

A takarmányerjesztő verem építésével gazdatársaink egyúttal függetlenítik magukat az időjárás szeszélyeitől. Az erjesztő vermekbe

szét képezi a kedvezményesáru szeckavágógép beszerzése. Olyan községben, ahol gazdatársaink több silót építettek, a közösen beszerzett szeckavágógép árát egyesületünk felelő részben viseli.

A silóépítési segély igénybevételénél tanácsos gazdatársainknak a gazdakör kebelében egy gyűlést tartani, ahol megbeszéljük, hogy hányan öhajtanak silót építeni és milyen anyag áll rendelkezésre, egyúttal megbeszéljük a szeckavágógép beszerzési módját is. A gyűlés eredményéről értesítik egyesületünk központját (cím: EMGE Kolozsvár Majális-utca 16—18. Mozgalmi ügyosztály) ahonnan részletes tájékoztatót küldünk ez ügyvel kapcsolatban.

SACK ekék, vetőgépek, Heid triőrök

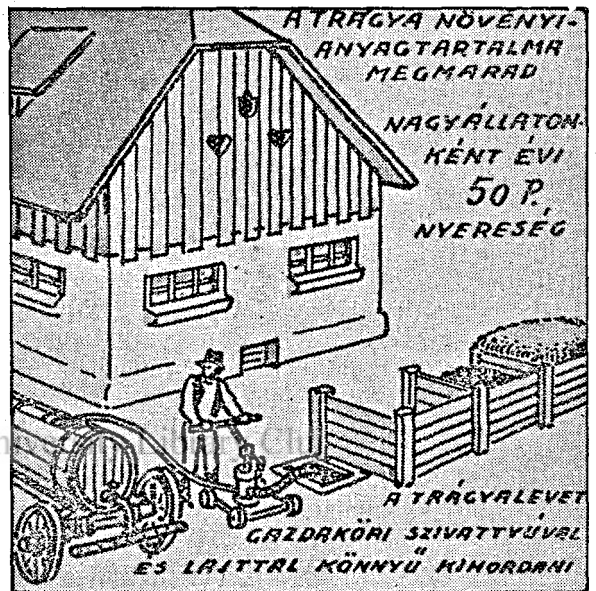
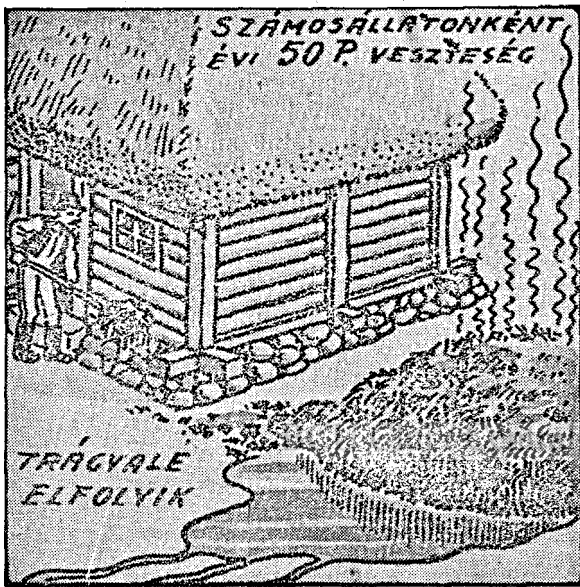
KLUSCH JÁNOS KOLOZSVÁR, Honvéd-ucca 113. szám. — Telefon: 26-45.

Minta trágyatelep és trágyalékut építési segély.

Több cikkben ismertettük az Erdélyi Gazda hasábjain, hogy milyen kár éri gazdátársainkat, ha rosszul kezelik az istállótrágyát és elfolyni hagyják a trágyalevet. Röviden összegezve 50 pengőre tehető számossalatonként a veszteség. Ezért irtuk cikkeinkben, hogy nincsen kifizetődőbb befektetés, mint egy célszerű trágyatelep, illetve trágyalékut építése. Egyesületünk eljár a földművelés-

(cím: EMGE Kolozsvár, Majális-utca 16—18. mozgalmi ügyosztály), ahonnan részletes tájékoztatót küldünk gazdátársainknak.

Gazdátársaink! Vegyük tekintetbe a számossalatonkénti és évenkénti 50 pengős veszteséget és építsünk minél több trágyatelepet és trágyalékutat. Hiszen már az első évben behozza a reá fordított munka költségét, ha tekintetbe vesszük a jelentős építési segélyt is.

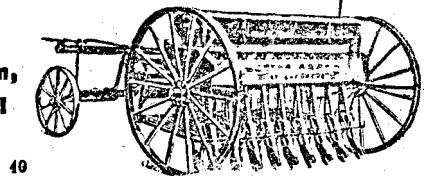

ügyi minisztérium illetékes szakközegeinél és megbízást kapott, hogy minden felépítésre kerülő kigazda trágyatelepet és trágyalékutat megfelelő segélybe részesítsen. Az építési segélyt olyan községben osztjuk ki, ahol gazdátársunk vállalkozik helyes trágyatelep és trágyalékut építésére és a gazdakör kebelén belül közösen beszereznek egy trágyalészivattyút, illetve a trágyalé kihordására szolgáló lajtot, megfelelő szórófejjel.

A trágyatelep és trágyalékut építésénél elsősorban a községben számbajöhető természetes építési anyagokat kell, hogy tekintetbe vegyünk. Erdélyben nem szűkölködünk sem kőben, sem betonkavicsban, sem fában. Így a trágyatelepeket könnyen felépíthetjük, minden községben.

A minta trágyatelepet és trágyalékutat építeni szándékozó gazdátársaink forduljanak teljes bizalommal egyesületünk központjához,

Jó szerszám,
fél munka!

Valami nincs rendjén!

Őn sokat dolgozik, válogatott magot vetett és mégis kevés a termése!

Kellő figyelmet fordít Ön a gazdasági gépeire? A különböző nagyságban készülő HOLCZMANN-féle mezőgazdasági gépek: **ekék,**

VETŐGÉPEK

kapálók, dobirosták, permetezők, különböző nagyságú burgonyapárolók, répavágók, szecs kavágók és tengerimorzsolók közismertek, mind jól dolgoznak, olcsók és tartóságuk elismert. — Kérjen ajánlatot!

HOLCZMANN JÓZSEF

mezőgazdasági gépgyár Nagyvároly Szilágymeze

Az erdélyi állatakiókkal kapcsolatos gazdateendők.

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia megnyitó ünnepségén, a képviselőház költségvetési vitájában hallottuk, majd a napilapok is közölték, hogy a földművelésügyi miniszter úr a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrész felsegélyezésére nagy arányú állatakiót indított meg. Vizsgáljuk meg, mit ér nekünk ez a segítség, de még inkább azt, hogy gazdatestvéreinknek ezzel kapcsolatban mi a teendője?

Mielőtt bármihez is fognánk, — gazdatestvéreink nevében — hálatelt szívvel mondunk köszönetet vitéz gróf széki Teleki Mihály dr. földművelésügyi miniszter úrnak nemeslelkű elhalálozásáért, de megilletődve szorítunk kezét azokkal is, akiknek javaslatára érlelődött meg ez az elhatározás.

Az erdélyi állatakió többrétegű, s ezért részleteivel egyenként foglalkozunk

I. Fejőstehenek kiosztása.

Még az ős folyamán kiosztásra kerülő 300 szimmentáli fejőstehénből 150 darabot a városlakók tejellátásának biztosítására Kolozsvár és közvetlen környékének gazdái részére tartottunk fenn, míg ugyanannyi Középerdély és Keletmagyarország tenyésztőinek áll rendelkezésére. A Székelyföldnek fejőstehenekkel való megsegítésére előreláthatólag csak tavasszal kerül sor. A tehénakió keretében Nyugatmagyarországról 3—5 éves, nyilvánvalóan vemhes tehenek érkezésére számítunk, de lesznek közöttük előhasú üszök is, amint már ez a dolog természetéből folyik. A kereslet ugyan friss fejőstehén iránt a legnagyobb, de eziránti igényeket azért nem lehet kielégíteni, mert a 3—4 napos szállítás alatt a tehenek fejése és megfelelő takarmányozása megvalósíthatatlan és az állatok vagy tőgy-gyulladás, vagy az elapasztás küszöbén állva érkeznének meg, ez pedig nem kívánatos. Gazdatestvéreink 100 holdig terjedő birtokkal 30%, 100 holdon felüli birtokosok már csak 20% árcsökkenést élveznek, mindazonáltal a kedvezmény tehenenként 200 pengőnél nagyobb nem lehet. Letétként az egylet pénztárába 366 pengőt kell tehenenként befizetni. A földművelésügyi kormányzat ezenkívül nemcsak a vasúti szállításnak a kiosztás helyéig felmerülő költségeit fizeti, hanem az állatbiztosítás első évi díját is. Ha figyelembe vesszük, hogy átlagos 1.10 P. kg.-kénti áron vett 5—600 kilós tehenek érkezésére számítha-

tunk, a vállalkozó gazda 200 pengő értéket meghaladó nemzeti ajándékban részesül.

Reméljük, hogy a törzskönyvelt és jó tejelőcsaládból származó tehenek maguk is nagy tejtermelőképessegről tesznek majd tanúságot. A kérdés most már az, hogy milyen módon biztosíthatjuk az érkező állatok legnagyobb tejtermelését? Igen egyszerűen úgy, hogy ugyanolyan életkörülmények közé helyezzük a nemesvérű teheneket, mint amilyenek közt származási helyükön voltak. Felsődnántúlnak az éghajlata alig tér el Északerdély éghajlatától, tehát ez a körülmény nem fogja akadályozni a most érkező állatok honosodását, az ivóvízzel se lesz baj, ámde a takarmányozásban ahhoz a mértékhez kell igazodni, amelyet az állattenyésztésben vezető szerepet betöltő dunántúli gazdatestvéreink alkalmaztak. De ez nem is lehet másképp, mert a tehenek az általa elfogyasztott takarmány és abrak táplálóanyagából kell kiválasztania azokat az alkotórészeket, amiket szervezetében feldolgozva, mint tejet ad vissza. Világos, hogy minél több tejet termel a tehen, annál több olyan összetételű takarmányt igényel, amely magában foglalja a fokozott termeléshez szükséges táplálóanyagokat. Ezenfelül a méhében hordott magzatot is fel kell építenie. Ez utóbbihoz annyi takarmányra van szüksége, mint amennyi három liter tej előállításához szükséges. A földművelésügyi minisztérium is a termelésnek ekként vázolt egyensúlyát akarja biztosítani és ezért megkívánja, hogy a kedvezményes árú tehenek tulajdonosai az érdekelt központokban állat-

Biztosítja a csontozat fejlődését. Fokozza a szervezet ellenállóképeségét és ezzel növeli a súlyfelvételt 114/9

A NEO-AKKO ÁRAI:

1—25 kg.-ig kg.-ként	P. 1.70
25—100	P. 1.60
100 kilogrammon felül	P. 1.50
plus 4%o vegyiváltáság.	

Gyártja: Vitamin Laboratórium
BUDAPEST, S. RITKA-UTCA. 3.

tenyésztő egyesületeket alakítsanak és ezeknek keretében a törzskönyvelést, a tejellenőrzés alapján végezzék. A törzskönyvelés nemcsak tenyésztés szempontjából értékes tulajdonságok feljegyzésére, hanem már azért is szükséges, mert köztenyésztésre szánt bikának is csak törzskönyvelt állat vásárolható. Igaz, hogy nem minden törzskönyvelt állat értékes, de igaz az is, hogy törzskönyvelés nélkül igazán értékes állat nincs. Az emberi társadalomban is nagyon sok derék, becsületes embert találunk, de nemes embernek mégis csak azt mondjuk, aki ebbeli mivoltát nemeslevéllel igazolja.

II. Tenyészüszők kiosztása.

Egyelőre 1000 darab három hónapos—1 éves szimmentáli üsző kerül kiosztásra, még pedig 40% árkedvezményel, amely azonban az Egyszáz pengőt nem haladhatja meg. Az irányár 5 hónapon aluli borjúknál 1.20—1.30 P., idősebbeknél kg.-ként 1.10 P. körül tartott. Ezeknek a szállítási költségeit is a földművelésügyi minisztérium viseli. Üszőnként az egylet pénztárába 50—100 pengő letétet kell befizetni. Ennek az akciónak a keretében is jó tenyészetekből

származó állatok kerülnek kiosztásra, amelyek tevékenyen hozzá fognak járulni tenyészanyagunk feljavításához.

Az üszők honosodásának megkönnyítésére ugyanazok az általános szabályok irányadók, mint a teheneknél, a különbség csak az, hogy a fejlődésben levő fiatal állatoknak, csontalapjuk és izomzatuk kifejlesztéséhez aránylag még több fehérjeabakra és mézsóra van szüksége, mint a többé-kevésbé kifejlődött teheneknek, mert utóbbiaknak csontváza és izomzata már nem szorul további fejlesztésre.

III. Tenyész bikák kiosztása.

Beszerezhetők készpénzfizetéssel, amikor a gazdakörök 25%, községek és közbirtokosságok 20% kedvezményt kapnak. Készpénzfizetési akadály felmerülésekor igényelhető másfél éves hitel is, de ebben az esetben a miniszteri segély gazdakörök részére csak 20%, községek és közbirtokosságok részére 15%, ezenkívül a fedezetű szolgáló kötelezvényt a községi jegyzőnek, bírónak és hat vagyonosabb gazdának is alá kell írnia. A szállítási költséget és egy évi állatbiztosítást a földművelésügyi minisztérium fizeti.

KIMONDTÁK AZ ÍTÉLETET

A

PEKK-ről és FUTOR-ról

GYÁRTJA - SZÁLLITJA:
CHINOIN R. T. UJPEST

A GAZDÁK SZÁZ-
EZREI, AKIK NAPI
NÉHÁNY GRAMM
ADAGOLÁSÁVAL A
SERTÉSHIZLALÁS
IDEJÉT ÉS KÖLTSE-
GEIT TIZ HÓNAP-
PAL CSÖKKENTET-
TÉK ÉS AZ ELŐFOR-
DULT CSONTLÁ-
GYULÁST, VAGY
CSÖKÖTTSEGET,
NAPOK ALATT
MEGSZÜNTETTÉK.

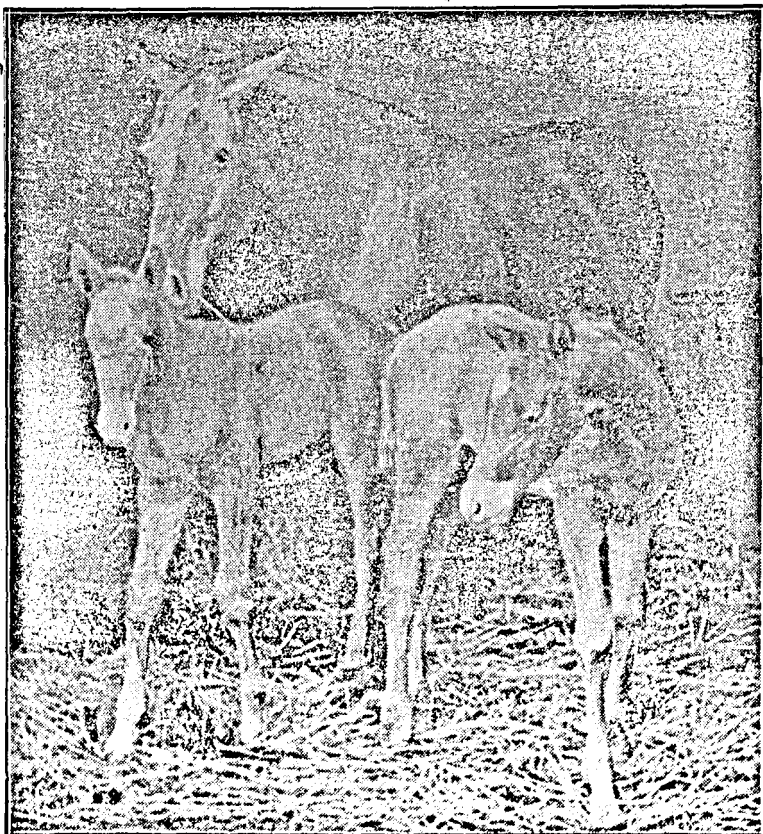
A tenyészbikák eltartása tekintetében szakitani kell a régi rendszerrel, amikor a legolcsóbb vállalkozó lett a győztes, mert az „olcsó húsnak híg a leve” igazság alapján, aki olcsón vállalja a tartást, nem adhatja a bikának a neki szükséges takarmányt. A rendszerint fiatal, tehát még fejlődésben levő bikának szervezetét ki kell fejlesztenie, tehát minőségben úgy, mint mennyiségben olyan összetételű és súlyú takarmányt igényel, ami lehetővé is teszi további fejlődését. A legjobb tenyészerőben levő bikákat mindig olyan községekben találjuk, ahol valamennyi tenyészapaállatot összegyűjtve közhatósági felügyelet alatt tartják. Arra is ügyelni kell természetesen, hogy egy-egy bikára kézből való fedeztetés esetén 50—60 tehénnél több ne jusson, mert egy év alatt ennél több tehenet egy bika eredményesen fedezni nem tud anélkül, hogy saját szervezetét le ne rontaná és idő előtt ne válna tenyésztésre alkalmatlanná.

IV. Tenyészkanecák kiosztása.

Teljesen leromlott lótenyésztésünk feljavítását célozza a földművelésügyi kormányzatnak elhatározása, melynek alapján az anyaországhoz visszacsatolt országrészben 1500—2000 darab 2½—3 éves tenyészkanecát osztanak ki. Ennél az akciónál már jelentősebb a kedvezmény, mert a vételár felét az államkincstár viseli, míg a másik felét a szerződő gazda 5 egymásután következő évben egyenlő részletekben fizeti. Az

első részlet az 1941. évi termés betakarítása után fizetendő. Ehhez képest a tenyészkanca 5 évig az illetékes méntelep-parancsnokság felügyelete alatt marad, ugyanezen intézmény rendelkezik a fedeztetés tekintetében is. A kiosztásra kerülő kanecák a tenyészkörzetre meghatározott fajtához tartozók lesznek, azokat a méntelep-parancsnokság által kijelölt időben és helyen tartandó szemlére elő kell vezetni. Fajták szerint, könnyebb és nehezebb angol félvérek, arab és lipizzai kanecák kiosztása van tervbe véve elsősorban olyan gazdák között, akiknek lovaikat a román hatóságok katonai célra igénybevétték és vissza nem adták, vagy ha visszaadták, azok munkára nem, vagy csak korlátozott mértékben használhatók. A kiosztott kanecákat rendszeres gazdasági munka végzésére teljes mértékben, de fuvarozásra egyáltalában nem szabad használni. A gondos ápolás (pataápolás is), meg az okszerű takarmányozás ezeknél az állatoknál is elengedhetetlenül szükséges.

A tenyészkanecák kiosztásának lebonyolításával a földművelésügyi minisztérium kizárólag az EMGE-t bízta meg, míg a szarvasmarha akciót a m. kir. gazdasági felügyelőségekkel közösen végezzük. Ehhez képest tenyészkanecák igénylését az EMGE központjánál, kirendeltségi vezetőinél, vagy megyei felügyelőinél kell bejelenteni, ezzel szemben tehen-, üsző- és bikaigénylések úgy az imént nevezett szerveknél, mint a m. kir. gazdasági felügyelőségeknél is bejelenthetők.

Miután megismertük a közelebről megvalósítandó erdélyi állatakciónak föltételeit, vessük fel a kérdést megegyszer, hogy az állam voltaképpen miért hozza ezt az óriási anyagi áldozatot? Nem kizárólag a gazdák személyszerinti megsegítéséért, hanem azért is, hogy idővel jobba, értékesebbé tegye az állatállományt s ezzel a közösség érdekeit jobban szolgálja, az ország ellenálló erejét növelje. A kolozsvári Gazdasági Akadémia megnyitó ünnepélyén hallottuk, hogy ma már a gazdálkodás nem öncél, hanem a nemzetért kell gazdálkodni! Ezt a korszerű igazságot jól jegyezze meg mindenki magának és csak akkor vegye ki részét az állatakciónak, ha azt a vagyონrészt olyannak tekinti, mint amelyet neki csak sáfárlkodásra adtak át és amelyért ő nemzetének felelősséggel tartozik.

Szeghő Dénes.

Tanulj takarmányozni!

A felszólítás elsősorban kisgazdáinknak szól, mert mi tagadás, ők állanak legtávolabb a takarmányozás tudományától. Igen, tudományak kell minősíteni a mának takarmányozását, mert a mult hagyományával ellentétben egyébre is kell figyelni mint arra, hogy van-e *mit* etetni és van-e *minek* adni. Ehez a két fogalomhoz ma már új fogalmakat is kapcsolunk, még pedig a következőket: *mikor, miből és mennyit* és a kíváncsiak részére, de inkább a teljes tárgyismeret kedvéért ide írhatjuk: *miért*.

Röviden és mindenkinek érthetően szeretném kifejezni az imént elősorolt fogalmak jelentőségét annyival inkább, mert aki nem tud takarmányozni, annak nemcsak állatai, hanem erszénye is megsínyli tudatlanságát.

Az állatnak olyan tömegű (mennyiségű, súlyú) takarmányt kell adni, ami jóllakatja. Ez a takarmánytömeg az egyes haszonállatoknál fajuk és táplálócsatornájuk (gyomruk és beleik) befogadóképessége szerint változik. A marhának

több szénára és szalmára van szüksége mint a lónak, míg a sertés inkább abraktakarmányokat igényel. Az etethető takarmánytömeg mértékét annak szárazanyagtartalma határozza meg, vagyis az a súly, amennyit a benne levő víztartalom leszámítása után nyom. Így, a teljesen száraz szálas takarmányból közepes súlyú, de kifejlesztett

marhának legalább	2-4 kg-ra	legfeljebb	8-10 kg-ra
juhnak	0.5-1	"	1-2
lónak	2-3	"	6-8

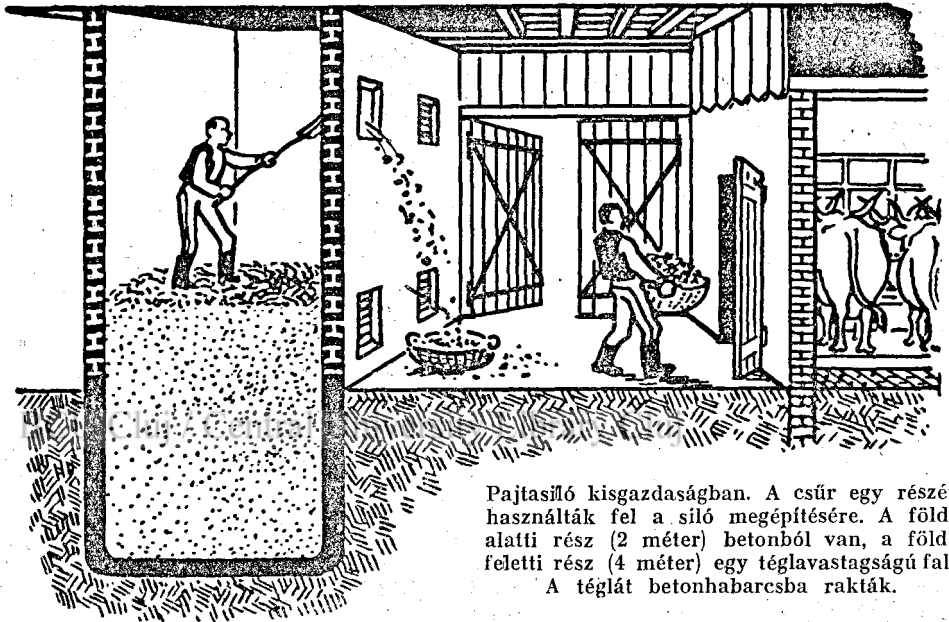
van szüksége.

Ezt a naponta adandó takarmánytömeget, illetve annak szárazanyagtartalmát az állat élő-súlya szerint kell meghatározni. Az erre vonatkozó szabály 1000 kiló élősúlyra állapítja meg a szárazanyagtartalmát. Wellmann egyetemi tanár úr szerint heverő marha napi szárazanyagszükséglete 1000 kg. élősúlyra 15—21 kg. közt változik aszerint, amint kistermetű, közepes, vagy nagytestű állatot kell etetni.

A takarmányadagnak azonban nemcsak az a feladata, hogy jóllakassa az állatot, hanem legyen olyan tápláló értéke is, ami úgy az állat

tápláltsági fokának (erőbeli állapotának), mint haszoncéljának megfelel. A tápláló érték a takarmány emészthető fehérjetartalmát és keményítő-értékét jelenti. Utóbbiakról részletes ismertetést ad az EMGE „Okszerű Takarmányozás” című kiadványa.

Sok fehérjét tartalmazó takarmányra minden fiatal, még fejlődésben levő állatnak szüksége van, mert fehérjéből fejleszti ki izomzatát. Ebből az is kiviláglik, hogy az állati fehérje (hús) kizárólag takarmányfehérjéből keletkezik. A tejelő

Pajtásiló kisgazdaságban. A csűr egy részét használták fel a siló megépítésére. A földalatti rész (2 méter) betonból van, a földfeletti rész (4 méter) egy téglavastagságú fal. A téglát betonhabarcsba rakták.

állatnak is sok fehérjére van szüksége, annál többre, minél több a tej, mert a tejben levő fehérjéhez, (sajtanyag) a tejnirigy (tőgy) csak a takarmánnyal a szervezetbe bevitt fehérje útján juthat. Ezzel ellentétben, munkát végző (igás, állatoknak, vagy tejesen kifejlesztett hízó állatoknak inkább sok szénhidrátot (zsír-, keményítő- és cukorlécet) tartalmazó takarmányt kell adni és fehérjét csak annyit, amennyi okvetlenül szükséges. A fehérjének a szerepe ugyanaz, ami falrakásnál az építőköveknek, míg a szénhidrát és zsírfélék a szervezet erő- és melegségűségeletét fedezik és csak a főlöslöglben elfogyasztott ily tartalmú anyagok rakódnak le zsír alakjában. Kiegészítik az állati szervezet tápértékűségeletét a víz és ásványi sók, de inkább csak olyan arányban, amilyen mértékben a szervezet életmüködése közben ezeket az anyagokat tényiegeg el is használja. Különösen vemhes anyák és fiatal állatok mászsóigényének kielégítésére kell nagy gondot fordítani, hogy egyrészt a vehem kifejldhessék, másrészt a fiatal állat csontváza a szükséges mértékben növekedhessék és erősödhessék. Ehez képest tehát igás állatokat izom-

erőkifejtésre, haszonállatokat (hízókat) hús- és zsírtermelésre alkalmas módon kell takarmányozni. Ki nem elégitő takarmányozás esetén tehát akár mennyiség, akár tápérték tekintetében elégtelen táplálás, magyarul: koplaltatás alkalmával az állat azért soványodik le, mert tápláló anyagszükségletét az állati test tartalékából vonja el. Koplaláskor első sorban a zsírfőlösieget fogyasztja el, melyet szerveinek munkájára, hőmérsékletének és életműködésének fenntartására használ fel és csak ha a tartalék elfogyott, akkor veszi saját fehérjét igénybe. Ha ez az állapot igen sokáig tart, az állat bele is pusztul. Ezzel ellentétben, amikor csak annyit és olyan összetételű takarmányt etetünk, amittől nem fogy ugyan le az állat, de nem is hizik, az ilyen adagot *fenntartó takarmánynak* nevezzük. Mindazt, amit az életfenntartáson felül adunk, vonatkozzék az akár tejtermelésre, akár növekedésre, vagy hizásra, *termelő takarmánynak* nevezzük.

Bár a takarmányok legnagyobb része szerves összetételű, vagyis széntartalmú, tehát eléghető anyag, a szervezetnek — amint már fentebb is jeleztem, — ásványi sókra is szüksége van, különösen mész- és foszforsavas sókra, mert a csontváznak és a tejnek is ezek az ásványi sók igen fontos alkotórészei. Érthető ebből, hogy a szervezet ebbeli igényét épen azoknál az állatoknál kell fokozott mértékben kielégíteni,

amelyeknek ezekre az ásványi sókra van nagyobb mennyiségben szükségük, tehát fiatal, vagy növendékállatoknál, hogy csontvázukat fejlesszék, illetve tejelő (fejős és szoptató) állatoknál azért, mert a tejnek is van ásványi só-tartalma; következképpen, minél több tejet termel valamely állat, annál több mész- és foszforsavas sót igényel. Az ásványi sókat is a takarmánnyal kapja az állat és csak olyankor, amikor ilyeneket nem, vagy alig tartalmazó takarmányokat etetünk, pl. ázott, kilúgozott szénát, vagy répaszeletet stb., akkor adjuk ezeket az anyagokat (takarmánymész) külön pótlék alakjában. Hasonló ehhez a konyhasó jelentősége, amely mint ízesítő és étvágygerjesztő felbecsülhetetlen hatásúnak bizonyult és ezért szükséges, hogy a konyhasóadagot a takarmány napi porciójához hozzákeverjük.

Ime, Gazdatesvéreim; nagy vonásokban megfelelttem a cikk elején feltett kérdésekre s azt hiszem, tisztán látja már minden haladó gazda, hogy a takarmányozáshoz nemcsak szalma és villa kell, hanem tudás, hozzáértés is. Tudásnak csak tanulás lehet az alapja, tehát tanulj takarmányozni, mert a játék zsebre megy.

Szeghő Dénes.

A cikkiró által összeállított „Okszerü Takarmányozás” egyletünknel 1.— P.-ért kapható.

Állattartás és állategészség.

A gazdaság érdekszolgálatában található állatokat két csoportra szokás osztani: 1. ígásállatokra, melyeket munkára és teherhúzásra használnak és 2. haszonállatokra, melyektől — egyszer, vagy többször — nem munkát, hanem más természetű hasznot kívánunk; ebbe a csoportba tartoznak a fejős- és hízóállatok. Ezt a kétféle csoportosítást nem különíti el egymástól valamelyes szilárd válaszfal, mert igen gyakran megtörténik, hogy a haszonállatot munkára is használjuk, pl. a tehenet igavonásra, avagy az ígásállattól a végzett munkán kívül még más anyagi hasznot is húzunk, amikor t. i. a jármosókrót hízóba állítjuk.

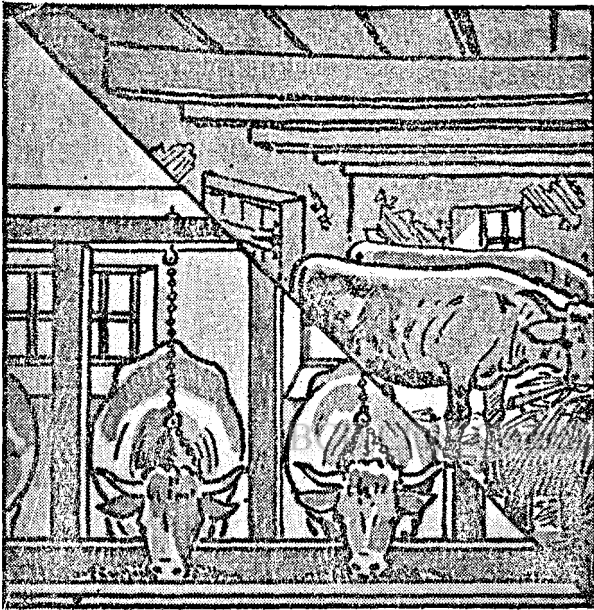
Amint látjuk az állattartásnak a gazdasági életben igen nagy a jelentősége. Sokan ezt a jelentőséget abban látják, hogy az állattartás révén a takarmányféléket állati termékké, hússá, tejfé gyapjává, tojássá stb., avagy éppen munkaerővé lehet átalakítani, mások viszont azt tartják, hogy az állattartás munka megtakarításban, többtermelésben és vagyonszaporulatban nyilvánul meg.

Tér hiányában nem foglalozhatunk az az elmondottak behatóbb értelmezésével, inkább azt szögezzük le, hogy az állattartással

járó jövedelmet az is fokozza, hogy az állatokkal majdnem minden növényi hulladékot értékesíteni lehet, mint pl. szalmát, polyvát, leveleket, répaszeletet, cukorszörpöt, olajmagpogácsát stb. amelyek állattartás hiányában teljesen elkallódnának, viszont a felhasználással belőlük nyerhető állati termékek jelentékenyen olcsóbbá teszik a mezőgazdasági üzemet és ugyanakkor növelik a termelés jövedelmét. Világos tehát, hogy állattartás nélkül sem lehet s az állattartás a legolcsóbb és legbiztosabb út nemcsak a belterjes gazdálkodás, hanem a vagyonosodás felé is.

Máskor is említettük már, hogy az állatállomány egyik része a nemzeti vagyonnak s arra nemcsak az egyén, hanem az állat érdekében is vigyázni kell, mégis gazdatestvéreink a legtöbb visszaélést éppen az állatok egészségének rovására követik el. A sokféle betegség, különösen a ragadós betegségek, azért tizedelik meg az állatállományt és döntik romlásba a tulajdonost, mert állatainak ellenálló képessége az egészségtelen életviszonyok következtében lecsökken. Míg az egészséges és erős állat a szervezetét elárasztó kártékony csírákat önmagából kiküszöbölni igyekszik és

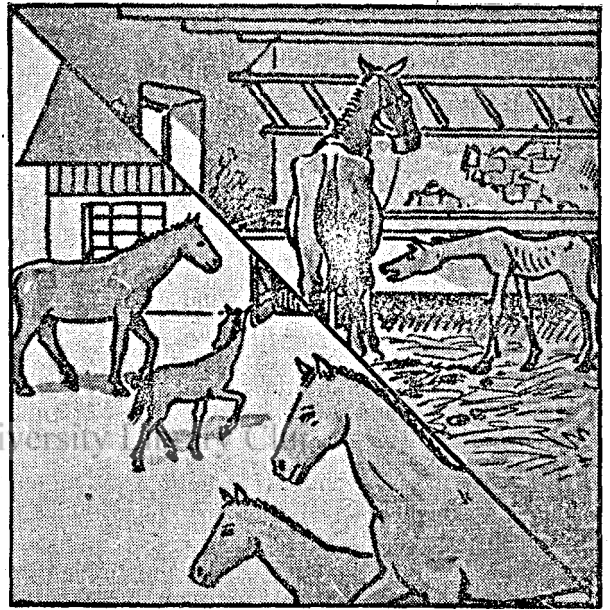
sejtjei valóságos harcot vívnak a mi szemünknek láthatatlan kórokozókkal s nagyon gyakran győzedelmeskednek, addig a hanyagul gondozott, rosszul táplált, egészségtelenül nedves, sötét és párás istállóban tartott elcsigázott állatnak legyengült életereje ezt a harcot eredményesen megvívni képtelen és ezért a fertőző anyagok támadásába belepusztul. De „nem bírja ki“ a gyenge szervezete állat az egyszerű szervi betegségeket sem, mert a megbetegedett szervnek csökkent, vagy teljesen hiányzó működését más szerv átvenni nem képes, hiszen a gyengeségtől „elég neki a maga baja“.

Világos, szellős, egészséges istállóban jól táplált állatok, sötét, gondozatlan istállóban rosszul táplált állatok.

Mi a teendő tehát? Egyetlen szóval kifejezve: egészségvédelem. Ennek a végrehajtási módja, kivitele már nem fejezhető ki egyetlen szóval, mert a bőr és szőrőzet ápolásán, rendszeres takarításán kívül magába foglalja a pata, csülök vagy köröm gondozását, a célirányos patkolást, a gondos felszerelést, az állatnak az időjárási viszontagságok elleni megvédését. Ide tartozik a jó fekvésű, száraz, világos, könnyen szellőztethető istálló, melyben nem gyűlik fel a trágya egyik napról a másikra, lakói nem lueskos trágyában állva dideregnek, hanem bőven elterített, száraz almon pihennek, vagy jóétvágygal fogyasztják a takarékosan kimért, de teljes tápértékű, termelést biztosító, ízletesen összeválogatott takarmányt. Milyen kevés gazdának jut eszébe, hogy amiképpen neki is szükséges, hogy — még télen is — a friss levegőn „megjárja magát“, azonképpen állatainak is hasznára válik, ha egy-két órát

a szabadban töltenek, mert felélénkülnek, mozgásuk rugalmasabbá lesz, étvágyuk javul, emésztésük tökéletessé válik. Ezzel szemben az ősztől tavaszig sötét, nedves, áporodott levegőjű istállóban tartott állat prédája a gümőkórnak (ragadós tüdőbetegség) és még sok más belső és külső betegségnek, „nem fog rajta“ a legjobb takarmány sem, pedig méretlenül veti elébe. Lépfenében, sercegő üszökben (farkastályog), sertésorbáncban, sertéspestisben, juhhimlőben, baromfikolérában stb. évente annyi állat pusztul el, hogy ha az elszorított kár haszonná válna, minden második évben meg kellene toldani az ólat, istál-

Sötét istálló, gondozatlan sovány lovak, míg friss levegőn, szabadon mozgó, egészséges lovak és csikók.

lót. Már pedig ezek ellen a ragadós (részben az emberre is átragadó) betegségek ellen csón és gyorsan elvégezhető rendszeres oltásokkal biztosan lehet védekezni. Talán általánosan elterjedne, sőt népszerűvé lenne nemcsak a védőoltás, hanem a nem fertőző betegségek elleni orvosi védekezés is, ha nem lennének kuruzslók, akiknek tudatlanságánál csak lelkiismeretlenségük nagyobb, vagy az az ellenszenv, amellyel az állatorvos iránt viseltetnek. A gazdának legmeghittebb segítő-társa az állatorvos kell legyen, hiszen mindkettőnek az a törekvése, hogy az állatállomány által képviselt értéket megőrizték és fejlesszék. A kettőjük közti jó egyetértés sok bajnak, keserűségnek venné elejét.

Ime, gazdatestvéreim, nagyvonásokban felrajzoltam mi az összefüggés az állattartás és az állategészség között s aki szót fogad, hasznát látja.

Szeghő Dénes.

A takarmány hatása a tej és tejtermékekre.

Irta: Molnár Ferenc.

Általános az a törekvés, hogy a tej és tejtermékek minőségét emeljük. Ahoz, hogy jobb minőségű tejtermékeket nyerjünk, jobb minőségű tejnek a termelése szükséges, ami azt bizonyítja, hogy a tejtermékek minősége a termelőhelyen dől el.

A minőségi tejtermelésnek két feltétele van. Az okszerű takarmányozás és a tiszta tejtermelés. A tiszta tejtermelés alapelvei már ismeretesek, azonban sok kérdőjellel találkozunk, ha a takarmányozásnak a tejtermékek minőségére gyakorolt hatását keressük.

A tej minőségét illetőleg különbözők a kívánalmak, aszerint, hogy azt milyen célokra használjuk fel. A fogyasztási tejtől megkívánjuk, hogy jó íze, szaga s megfelelő tápértéke legyen.

A feldolgozásra szánt tejtől azt kívánjuk, hogy belőle kellemes ízű, megfelelő állományú és tartós vajjat, jóízű sajtot készíthessünk.

A takarmányozással a fogyasztási tej mennyiségére, ízére, szagára tudunk befolyást gyakorolni. A takarmányozás a vaj minőségére kihat, annak ízét és állományát ronthatja, vagy javíthatja. Sajt készítésre is befolyással van a takarmány.

Nyáron, jó legelőn való legeltetés a legmegfelelőbb takarmányozási mód, ezt nem szükséges bővebben fejtegetni. Zavar csak a legeltetés kezdetén, a kihajtást követő első három hétben szokott fellépni. Az első 3—4 napban emelkedik a tej zsirtartalma. Ez meghaladhatja a 1/2%-ot is. Utána csökken és 2—3 héten belül eléri a mélypontot. Ezt követőleg néhány napon belül a normális nivóra emelkedik, amit azután meg is tart.

Gyakran tapasztalható, hogy a legeltetés kezdetén hagymaszagot és ízt vesz fel a tej. Ez nem a hagymaetetésből származik, hanem április hónapban amikor különösen silány talajokon a kigyóhagyma előzi meg a növekedésben a füveket és messziről érezhető szagot áraszt. Amíg zsenge a fű a tehének nagy mennyiségben eszik ezt a növényt is, amelynek mustárolaj tartalma a tejmirigyben keresztül kerül a tejbe. A tej és belőle készült tejtermék élvezhetetlen, hagymaszagú és ízű lesz. A védekezés csak az lehet, hogy az állatokat a legeltetés előtt bőségesen ellátjuk jóminőségű takarmánnyal, ami aztán válogatossá teszi őket.

Egyes réti füvek tisztán vetve nem mindig közömbösek a tej és tejtermékekre. Így pl. a tiszta réti komócsin keserű ízt kölcsönöz a tejnek és tejtermékeknek, a vaj pedig keménnyé és morzsálékonyá válik.

Csalamáde segítségével jó tejet és vajjat lehet

előállítani, ha pótoljuk a fehérje hiányt pillangós takarmánnyal, de nagyobb mennyiségben etetve. Híg bélsarat idéz elő. A híg bélsarat okozó takarmány úgy az állat, mint az istálló tisztántartását nehezíti és így közvetve a tejbe káros csírák jutnak. Ez a magyarázata annak, hogy sok csalamádé etetés esetén a tejből nem lehet jóminőségű sajtot készíteni.

A kaszált zöldtakarmány etetése addig a mértékig, amíg hasmenést nem idéz elő, nem káros, nagyobb mennyiségben etetve azonban a sajt puffadásának előidézője lehet, sőt a vajsav baktériumok is elszaporodnak ilyenkor a tejben amelyek a kemény sajtokban idéznek elő vajsavas erjedést. A lóhere és lucerna nagy tömegben való etetése még keserűvé is teszi úgy a tejet, mint a tejterméket.

A zöld csillagfűrt úgy frissen, mint besavanyítva keserű ízt okoz. A sajt fanyar, faggyúúzó és kemény lesz tőle.

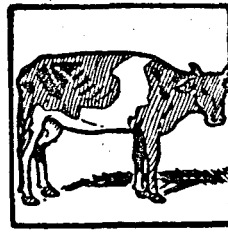
Igen sokat vitatott kérdés, hogy az erjesztett takarmányoknak milyen befolyása van a tejjre és termékeire. A silótakarmány összetételét tekintve a zöldtakarmányhoz hasonlít. Ettől csak annyiban tér el, hogy erjedési savak vannak benne. Ezért naponta és fejős teheneként 30 kg-nál nagyobb mennyiség etetése nem ajánlatos. Erjedés kezdetén a tejsav és vajsav baktériumok, később a tejsav és coli-csoportba tartozó baktériumok szaporodnak el, legvégül pedig már csak a tejsavbaktériumok tudnak szaporodni. Az erjesztett takarmányok egyik hátránya, hogy szúrós szagot terjesztenek és etetéskor az istállóban nehéz jó levegőt fenntartani, másik hátrányuk, hogy hashajtó hatásuk van, ami az istálló tisztántartását nehezíti. Mindazonáltal a jól sikerült erjesztett takarmánynak nincs csípős szaga s ha fejés után etetjük, utána pedig jól szellőztetünk az istálló levegője tisztán tartható. Hashajtó hatását takarmánymész, széna és szalma etetésével ellensúlyozhatjuk.

A jól sikerült erjesztett takarmányok nagy vitamintartalmuknál fogva alkalmasak gyermektej termelésére is. A tej minőségét nem rontja, a csiraszámot nem emeli lényegesen és épen ezért a külföldi gyermektejtermelő üzemekben a téli takarmányozási időszak idején használják.

A silózott takarmányból termelt tej vája, még a savanyított fűfélék etetése esetén is szép sárga színű; alacsonyabb az olvadáspontja és az íze is jó, tiszta tejtermelés esetén tartóssága sem kisebb. Nagymennyiségű silótakarmány etetése a tej alvadékképességét csökkenti. Ezt a hibát jóminőségű széna etetésével ki lehet küszöbölni.

Rövid orvosi tanácsok állattenyésztők részére

Pusztít a mételegy.

Nyugtalanító híreket kapunk Erdély minden részéről a mételegy pusztításairól. Aggodalmunkat megerősíti a lefolyt esős tavasz és nyár, hiszen tudvalevő, hogy a mételegy épen esős években szed nagyobb áldozatot. Öreg juhászok azt tartják, hogy a mételegy hét évenként szokott nagyobb erőre kapni s az idei esztendő épen ilyen „hetedik” év lenne. Jóllehet a néphitnek ezt a beállítását semmi sem igazolja, mégis visszaemlékezünk, hogy legutóbb 1933/34-ben volt nagyobb mételegy járvány, véletlenül tehát az idei esős nyár alátámasztja a kórfejlődést épúgy, mint a néphit.

A román megszállás idején gazdaköreink tagjai és általában a magyar juhászok egy magyar tanár által feltalált magyar gyártmányú szer beadásával, mégpedig a Distol-Express alkalmazásával eredményesen védekeztek a mételegy ellen, holott a piacon egyéb elnevezésekkel több román gyártmányú, talán olcsóbb, de kevésbé hatásos készítmény is található volt. A Distol mellett bizonyára azért tartottak ki gazdáink, mert hatása biztos és ára mérsékelt volt. Különösen azok a gazdakörök kapták jutányosan, akik az EMGE útján tömegesen szerezték be, mert az EMGE a gyár helybeli képviselőjével a gazdák érdekeinek védelmére megállapodást kötött. Hivatalos körök a Distol-Express árát közforgalom részére 39 fillérben állapították meg, de az EMGE vezetősége kérelmezte, hogy tagjai és gazdakörei részére 24 filléres árban utalványozhassa ezt a gyógyszert. Kérelmünkre választ még nem kaptunk.

A mételegy elterjedésére jellemző, hogy az 1926/27. évi nagy járvány idején Magyarországnak csak két megyéje volt mentes a betegségtől, viszont elhullott 125.610 szarvasmarha és 104.866 juh. Az elvetélések vagy fel nem nevelt bárányok száma ismeretlen és arról se készítettek kimutatást, hogy mennyi volt a veszteség tejben és gyapjában.

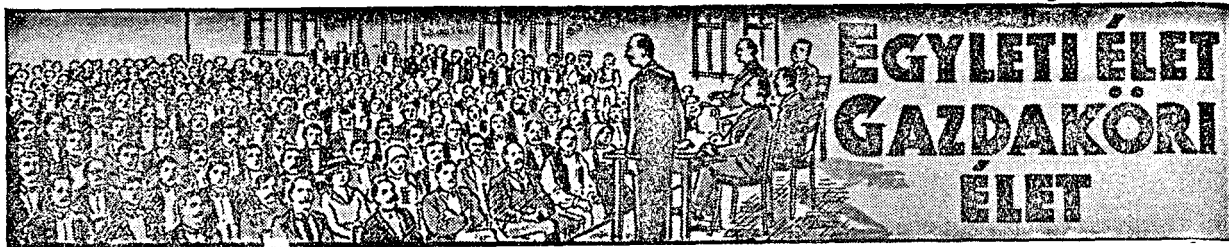
Fel akarjuk hívni gazdatestvéreink figyelmét arra is, hogy egyes gyógyszertárak az anyországi rendszerhez alkalmazkodva, 4 Distol-tokot fognak ajánlani egy mételegy juh gyógyítására; ott ugyanis ez van szokásban, de mert ez a módja a gyógykezelésnek drágább és több

időt is kíván, közbenjárásunkra, a magyar kir. Földművelésügyi Minisztérium engedélyezte az egy kapszulás Distol-Express-t. Ebből tehát 45 kilónál könnyebb juh gyógyítására egy tok beadása elegendő. A négy tokos gyógykezelési módot gazdatestvéreim jobb ha mellőzik, mert az drágább, viszont, ha csak egyet, kettőt vagy hármat adnának be ezekből a kisebb tokokból, semmi eredményre nem lehet kilátásuk. Tudni kell a Distolról, hogy azt éhgyomorral (üres gyomorba) kell beadni s a beadás után is még három óra hosszat koplaltatni és szomjaztatni kell az állatot. Leghelyesebb az orvosságot kora reggel beadni, de a kezelendő állatnak előző napi déli etetéstől kezdve se inni, se enni adni nem szabad, míg a másnap reggeli gyógykezelés után három órai idő el nem telt.

A mételegy jelenlétét gyaníthatjuk abból, ha a beteg állat toroklebenye vizenyősen beszűremkedik (gusát kap), étvágyát elveszti, hasmenést kap, soványodik s gyapja kihull. Distollal kezelt állat gyapjuhullása már két három nap múlva megszűnik, sőt a kopasz helyeken is megindul az új gyapjú képződése, az étvágy visszatér, a testsúly gyarapodik. Mételegy szarvasmarhán is kb. azonos tünetek láthatók, amit csökkent tejtermelés egészít ki. Beteg nagy marha vagy borjú gyógyítására Distol-Express használni nem szabad, mert gyógyításukra a galambtojás nagyságú Distol tokok alkalmasak. A kapszulák számát és a beadás módját az illetékes állatorvos előírja.

A gyógykezelést december havában már megkezdhetjük és jó eredménye nem is marad el, csak arra kell ügyelni, hogy kezelés után az állat többé ne járjon fertőzött, nedves, iszapos, áradásos, vadvizet legelőre.

Gazdaköri elnökeinket felkérjük, írják össze a tagok egész juhállományára részére szükséges Distol-Express mennyiségét, hogy mihelyt a kedvezményes áru Distol-Express kiutalása lehetővé válik, azonnal kiadhassuk az utalványokat, ismertetve a beszerzés módját. A gyógykezelést azért ajánlatos korán megkezdni, nehogy az állatok lesoványodjanak, vagy a magzatot elveszék, mert ebben az esetben a gazdának sok takarmánnyal kell az elvesztett súlyt pótolni.

Vitéz gr. Teleki Mihály földművelésügyi miniszter a visszatért Erdély mezőgazdasági feladatairól beszélt az EMGE igazgató-választmányi ülésén.

Kolozsvár... az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet igazgató-választmánya vitéz gr. Teleki Mihály földművelésügyi miniszter és gr. Somsich László OMGE elnök látogatása alkalmából a városháza tanácstermében gr. Teleki Béla alelnök, országgyűlési képviselő elnökletével nyilvános ülést tartott. A miniszter kíséretében volt Devich László és Mudrony Ferenc miniszteri tanácsos, Balogh Vilmos dr., Plosz Endre dr. és Tobak Lajos miniszteri osztálytanácsosok, továbbí Uray Sándor miniszteri titkár. Az ülésen az igazgató-választmány tagjai mellett ott láthattuk még Erdély közéletének számos vezető tényezőjét és vitéz dr. Biró Gyula mezőgazdasági akadémiai igazgató vezetésével az akadémia egész tanári karát.

Az ülésterembe bevonuló minisztert és az OMGE elnökét az EMGE igazgató-választmánya meleg ünneplésben részesítette.

gr. Teleki Béla: „Mi készen állunk a munkára és végezzük feladatainkat.“

gr. Teleki Béla az EMGE alelnöke megnyitó beszédében a nap jelentőségét méltatta.

— Az a megtiszteltetés érte egyesületünket — mondotta, — hogy vitéz gr. Teleki Mihály földművelésügyi miniszter és Somsich László gr. eljöttek a mi választmányi ülésünkre. Ezt az alkalmat felhasználom arra, hogy a földművelésügyi miniszter urnak az egyesület nevében őszinte köszönetet mondjak a nekünk előlegezett bizalmáért. Ennek következtében egyesületünk már több akció lebonyolítására kapott megbízatást. Meggyőződésem azonban, hogy ez a bizalom nemcsak a visszacsatolás első örömeinek hatása alatt született meg, hanem szerves részét képezi kormányzatunk erdélyi földművelésügyi politikájának. Mi készen állunk a munkára és végezzük feladatainkat. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet további lankadatlan munkája ugyanis itt Erdélyben szükségyszerűség. Reméljük, hogy a szoros együttműködés során alkalom adódik, hogy előterjesztésekkel éljünk s így lehetővé tegyük kérdéseink megoldását.

Ezután az OMGE elnökéhez intézett üdvözlő szavakat.

Beszéde további során ezeket mondta:

— Igen nagy fontossága van a mezőgazdasági kamarák kérdésének is. Az előző választmányi ülésen ismertettem és az ülés elé terjesztettem a helyzetet. Az volt az elgondolásunk, hogy a román mezőgazdasági kamarák, amelyek a kitűzött célnak egyáltalán nem feleltek meg, ne vétesse nek át magyar kamarákkal, ne legyenek kamarai intézmények, hanem hatáskörüket, illetve vagyonkezelésüket átmenetileg ruházzák az EMGE-re. Elhatározásunkra az indított bennünket, hogy a magyar kamarák a jelen körülmények között az erdélyi magyar gazdák érdekeit nem tudnák megfelelően képviselni. A miniszterelnök ur és a földművelésügyi miniszter ur mint ismeretes magukévá tették ezt az álláspontot.

— Arra kérem magas vendégeinket, hogy azt a jóindulatot, amit ma az egylet felé mutatnak, tartsák meg továbbra is és adjanak alkalmat arra, hogy a magyar gazdasági életben együttműködhessünk és az ügynek a legnagyobb eredményeket tudjuk felmutatni.

— Azt hiszem, — fejezte be beszédét gr. Teleki Béla, — hogy az elkövetkezendő időkben bebizonyíthatjuk, miszerint nem leszünk méltatlanok a bizalomra. Az ülést ezennel megnyitom.

HULLOTT

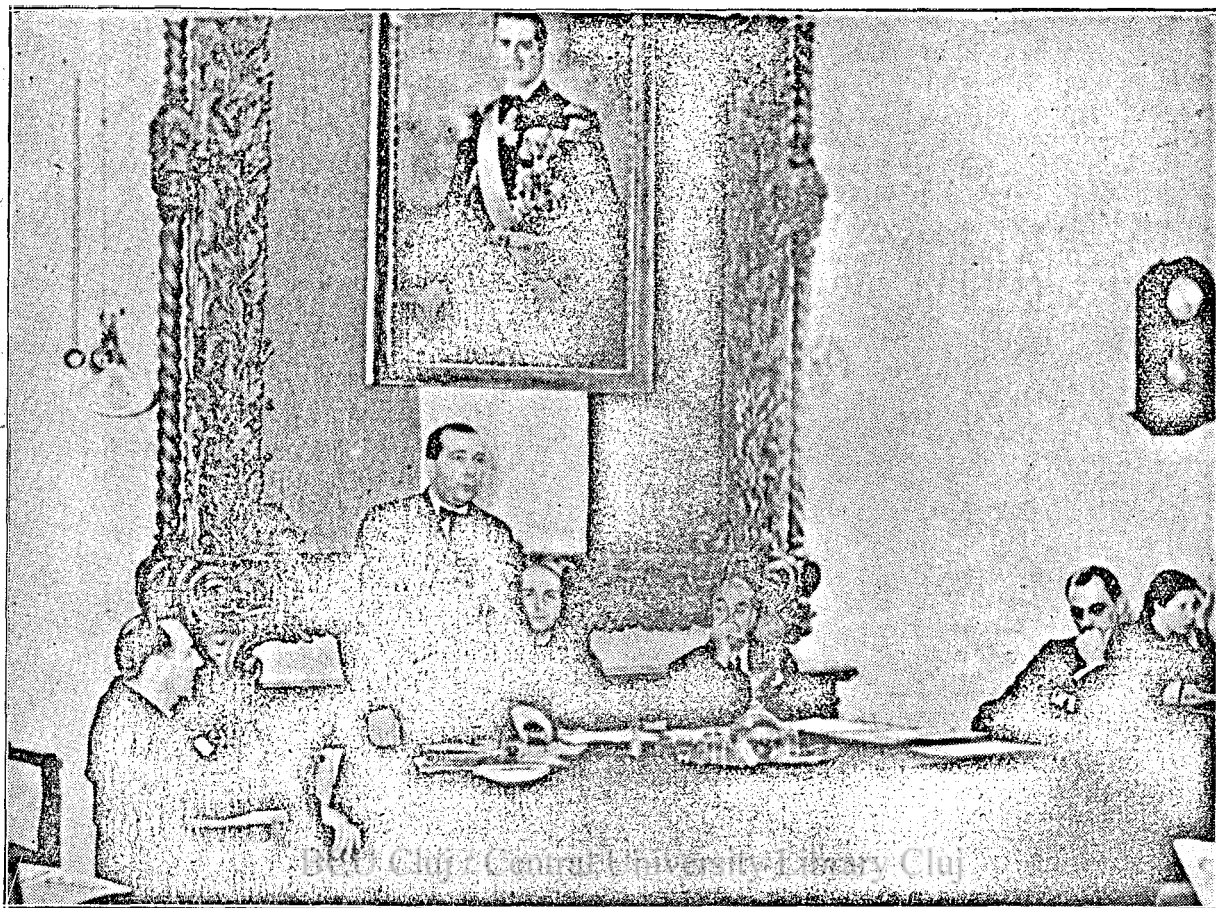
AGANCS

koponyásagancs, agancsgyűjtemény, agyar, gyöngyfogat

LEGMAGASABB ÁRON VÁSÁROL:

MAVAD

Budapest, V. Honvéd-utca 16.

Felvétel az E. M. G. E. igazgatóválasztmányi üléséről, vitéz gr. Teleki Mihály beszédközben. Tőle balra: Devich László m. t. Jobbra: gr. Teleki Béla alelnök, gr. Somssich László, az O. M. G. E. elnöke, Telegdy László ügyvezető alelnök és Szombathelyi Edit E. M. G. E. gyorsíró.

Gr. Teleki Mihály beszéde.

Általános figyelem közepette emelkedett szólásra vitéz gr. Teleki Mihály földművelésügyi miniszter.

„Ismerjük az E. M. G. E. nagyszerű munkáját.“

— Elsősorban is hálás köszönetet mondok az elnök ur baráti üdvözlő szavaiért — kezdte beszédét. Az alelnök ur azt mondotta, hogy a földművelésügyi miniszter ur előlegezte az EMGE-nek a bizalmat. Ezzel kapcsolatosan meg kell állapítanom, hogy ez a bizalom **nem előlegezés, hanem tényleges bizalom volt.** Mi ugyanis ismerjük az EMGE nagyszerű munkáját. (Élénk helyeslés.)

A földművelésügyi miniszter ezután nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kormányzat különös gonddal viseltetik Erdély magyar gazdanépe iránt. Minden rendelkezésére álló eszközt igénybe vesz, esakhogy az erdélyi magyar gazdatársadalom problémáit mielőbb megoldhassa. Majd így folytatta:

— Erdély gazdatársadalmának felkarolása érdekében különböző akciókat szervezünk. A legsürgősebbek máris beindultak. Ezuttal azokat az irányelveket szeretném nagy vonalakban vázolni, amelyek érvényesítésével az erdélyi gazdatársadalom ügyét kívánjuk szolgálni.

— Ma nyitottam meg a kolozsvári gazdasági akadémiát, melyre igen nagy feladat vár. A szakismeretek továbbadásával és a mezőgazdasági kultúrszínvonal emelésével egyidejűleg, — ki kell képezze Erdély gazdatársadalmának jövőbeli vezetőit. De egy ilyen ország részben, mint amilyen Erdély, ahol gyökeres földreformot hajtottak végre, az akadémia mellett jelentős számú alsó- és középfokú mezőgazdasági iskolára van szükség. Csonkaországban az ilyen iskolák száma 42-re emelkedett. Ismerem az erdélyi viszonyokat, látom a helyzetet és ezért célkitűzésem, hogy itt minden járásban, de leg-

alábbis minden megyében ilyen típusu gazdasági iskolákat létesítsünk. Ennek a lehetőségnek birtokában jobban fog tanulni a magyar gazda s ennek következtében jövedelmét is fokozni, emelni tudjuk.

A széles gazdatömegek tanulását és haladását ezek az iskolák szolgálhatják a legjobban. Már felépítésük is olyan, hogy az iskola tanárai két éven át irányítják tanítványaikat saját gazdaságaikban is, Otthonaikban keresik fel őket és figyelik, tanulmányozzák, miképen valósítsák meg a tanultakat.

A szakoktatás ügye.

Elsősorban tehát a szakoktatással foglalkozunk. Most azonban csak 8—10 ilyen iskolát tudunk felállítani. Addig is, míg ily irányu szóbanforgó programunkat megvalósíthatjuk, — másuton pótoljuk a hiányokat. Ezt a célt szolgálják a gazdasági tanfolyamok. Ebben az évben 40 tanfolyammal végezzük a munkát.

„Valamennyi gazdának a hóna alá kell nyulni”...

A tanfolyamok a mezőgazdasági kulturát nyújtják Erdély népének. De a kulturszínvonal emelésének nemcsak ez az egyedüli módja. Erdély magyar gazdaságadalma olyan súlyos helyzetben volt, hogy valamennyi gazdának a hóna alá kell nyulni. Segítségükre akarunk lenni azért is, hogy nagyobb mennyiségű vetőmagot bocsájtsunk rendelkezésükre. A mai szállítási nehézségek sajnos, akadályokat gördítettek ezen akción sima levezetése elé. De a nehézségek és akadályok ellenére is tovább folytatjuk és kiszélesítjük ezt az akciót, amire a tavasz folyamán kerül majd sor. A vetőmagvakból az árpa, zab és különösen a tengeri kiosztása vált inkább szükségessé.

Az állattenyésztés kérdése.

Az állattenyésztés terén is világosan állanak a feladatok. Főttörékvésünk az állattenyésztés színvonalának mennyiség és minőség szempontjából való emelése és fokozása. Ezt a célkitűzést azonban nemcsak a tenyészbikák kiosztásával akarjuk támogatni. Ennek az akciónak a keretén belül tehenet, üszőt, bárányokat kívánunk a gazdák rendelkezésére bocsájtani. Aminthogy a honvédség fejlesztése érdekében is szükség van minél nagyobb lóállományra, amely az itteni viszonyoknak a legjobban megfelel. Az alföldi magyar ló a síkságon kiválóan alkalmas, de minden Erdélyt ismerő ember tudja, hogy

Csonkaországban a tanfolyamok időtartama 3—6 hónap, de tudom, hogy az erdélyi viszonyok mást kívánnak. Az alelnök ur feltárta előttem a helyzetet, ennek alapján itt a rövidebb tartamu praktikusabb lehetőségeket válasszuk. A pénzügyi fedezet adva van s így a 40 hosszabb ideig ideig tartó tanfolyam helyett 80-at rendezhetünk.

Ezzel párhuzamosan nagy súlyt helyezünk arra is, hogy a leányok és asszonyok is elsajátíthassák a mai kor követelményeinek megfelelő ismereteket. Arra kell törekednünk, hogy otthonaikban minél tökéletesebb segítőtársak legyenek. Ezért számukra háztartási tanfolyamokat fogunk tartani, amint azt az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet már régebben cselekedte.

A főzés, varrás, szövés és konyhakerészet mellett, különös gondot kívánunk fordítani a baromfitenyésztésre, méhészetre és háziiparra. Mindezek jelentős anyagi erőforrások lehetnek.

ebben az országrészben csak az itt tenyésztett ló felel meg a legjobban. Ezért javasoltam, illetve intézkedtem, hogy Zsukon mentelepét állítsunk be s ezáltal ismét felkaroljuk az erdélyi tájfajta lovak tenyésztését, hogy a honvédség birtokosa legyen e kiváló tulajdonságú lovaknak. Azt is tudjuk, hogy az erdélyi gazdaközönségtől a románok nagymennyiségű lovat rekviráltak el és éppen ezért a hiányok pótlására kb. 2000 kanca lovat fogunk kiosztani.

— Csak nagy vonalakban tettem említést a közvetlen megvalósulásra kerülő célkitűzésekről, amelyeket az EMGE-vel szorososan együttműködve fogunk elvégezni. Mert Erdély mezőgazdasági kérdéseinek megoldásánál nélkülözhetetlen az a szervezet amely a kisebbségi időkben olyan fényes tanujelét adta az összetartásnak és alkotó készségnek. Indokolt volt tehát, hogy az erdélyi mezőgazdasági kamarákat, amelyek korántsem feleltek meg a kitűzött célnak, addig is, míg egy új kamarai törvény elkészülhet az EMGE vegye gondozásába. A miniszterelnök urral együtt meg vagyunk győződve arról, hogy jobb kezekbe nem is lehetne ez az ügy, mint az EMGE irányítása és vezetése alatt.

gr. Teleki Mihály beszédét felhívással fejezte be. Arra figyelmeltette Erdély magyar gazdatársadalmát, hogy az új helyzetben is legyen példamutatója annak

a fegyelmezett alkotó munkaközösségnek, mint amit a kisebbségi helyzetben jelentett.

A miniszter beszédét lelkes éljenzés követte.

Az O. M. G. E. elnökének üdvözlöete.

gr. Somssich László, az OMGE elnöke elmondotta, hogy

hálásan köszöni azokat a szíves üdvözlő szavakat, amelyeket hozzá intéztek. Erdély magyar gazdái legyenek meggyőződve arról, hogy az eltelt 22 év alatt az OMGE mindig a legmelegebb együttérzéssel és szeretettel gondolt erdélyi gazdatestvéire. Ószinte örömmel vállalja, hogy megint együtt, vállalva végezzék azt a munkát ami közös cél: a gazdatársadalom segítése és támogatása. Az a szép munka, amit az EMGE kifejtett nagymértékben azoknak a férfiaknak a műve, akik az utóbbi években olyan sokat fáradoztak azon, hogy a magyar gazdatársadalmat egy közösségbe fogják. Nagyon sok köszönhető dr. Szász Pál elnöknek, aki sajnos nem lehet most jelen és munkatársainak.

Telegdy László ügyvezető alelnök beszámolója.

Telegdy László az EMGE ügyvezető alelnöke a múlt hó 25-én tartott igazgató-választmányi ülés óta bekövetkezett fontosabb eseményeket ismerteti. A földművelésügyi miniszter úr — mondotta beszédében, meghatározta azokat az irányelveket, amelyeket Erdély mezőgazdasági fejlesztésénél érvényesíteni óhajt. Nekünk ügyvezetőknék és tisztviselőknék az a kötelességünk, hogy ezeket az akciókat a földművelésügyi minisztérium különböző osztályain letárgyaljuk. Ez nagyrészt már meg is történt. Így kiosztásra kerül 1500—2000 drb. 2½—3 éves kanca. Az akció lebonyolítása azonban fokozatosan történik. A székelyföldön a közlekedési nehézségek miatt tavasszal. A kanca kiosztási akciót az EMGE bonyolítja le. Hasonlóképpen irányító tényező lesz az üszők és tehenek kiosztásánál is.

Az akció feltétele, hogy a gazda vállalkozzon az állat jó tartására, annak állandó fedezetetésére és az évi szemléken történő bemutatásokra. Ez esetben a vételár 50%-a el lesz engedve, míg a fennmaradó összeget előnyös feltételek mellett kell megtérítse.

Az üszők és tehenek kiosztásánál az alábbi szempontok irányadók: A 3 hónaptól egy éves kora üszők és a 2, 3, 4 éves tehenek elsősorban kisgazdaságokba fognak jutni. Az EMGE indítványára azonban a középbirtokosokat is belekapcsolják az akcióba, természetesen nem olyan előnyös feltételek mellett, mint a kisgazdát. Indoka, hogy a román megszállás alatt súlyos károkat szenvedtek. A kisgazdáknak juttatandó üszöknél a föld-

művelésügyi kormányzat drb.-ként kb. 100, míg a teheneknél 200 pengővel fog hozzájárulni. E mellett vállalja a szállítási költségeket is. Ugyancsak itt tesztek említést arról is, hogy az EMGE megbeszéléseket folytatott a méntelep parancsnokkal és a jövő terveket illetőleg elvi megegyezés jött létre.

— A harmadik akció szintén beindítás alatt áll és ez a zöldmező akció, mely igen nagy fontossággal bír Erdély mezőgazdasági szempontjából. Nagy legelő és rét területeink vannak, amelyek meglehetősen elhanyagolt állapotban találhatók. Ezért állítottuk fel a zöldmező osztályt, mely szorosán együttműködik a földművelésügyi minisztérium hasonló szervezetével. A folyamatban lévő tárgyalások a legjobb reményekkel kecsegtetnek.

— A negyedik akció, melynek előkészítése folyamatban van, az erdélyi szarvasmarha értékesítés kérdését ölelné fel. Az ügyben máris tárgyalásokat kezdtünk a külkereskedelmi hivattal, illetve annak szervével a MÁSZ-al. A II. visszatért vármegyében felügyelőségeket állítunk fel erre a célra, amelyek felkutatják a visszatért Erdély területén lévő és eladásra kerülő szarvasmarhákat. Ugyancsak azokat is amelyeket kellő hízalással kivitelre alkalmassá lehet tenni.

— Ez az a négy akció, — fejezte be beszámolóját, — amelyet az elmúlt választmányi ülés óta beindult, illetve amelyeknek előkészítése folyamatban van.

Demeter Béla az Erdélyi Gazda szerkesztője és az igazgató-választmány előadója az EMGE sajtókiadványairól számolt be.

Mikó László a székelyföld gazdasági kérdéseiről beszélt.

Mikó László EMGE kirendeltségi vezető részletesen ismertette a Székelyföld gazdasági helyzetét. Felhívta a figyelmet arra, hogy különös gond fordítandó a székely lakosság megélhetésére. Olyan gazdaság politikát kell folytatni, amely minden ott született embernek biztosíthatja a kenyerét, mert csak így lehet megakadályozni és elejét venni annak, hogy a lakosság más vidékeken keresen megélhetést. Erdély népességi arányszáma csak az esetben javítható, ha az a tömeg, amelyiknek eddig a föld nem tudott

Törzsökös keresztény, magyar cég
Nagy Erdészeti és Kertészeti Vállalat.

NEUMAYR és TÁRSA

laiskolák és magkereskedése

ZALAEGRSZEG

A legmegbízhatóbb minőségben szállít a legnagyobb távolságra is minden fajta erdészeti csemétét, haszon- és díszfákat, díszfenyőket, cserjéket, rózsákat és magvakat!

Árjegyzék ingyen! — Nagyobb szükséglet esetén levélben teszünk előnyárajánlatot! 120

kenyeret adni, munkaalkalmat talál. Ennek egyik legfőbb megoldási lehetősége a Székelyföld mezőgazdaságának iparosítása. Javasolja, hogy az EMGE székelyföldi gazdasági szakemberekből bizottságot küldjön ki a kérdés tanulmányozására és a szükséges javaslatok megtételére. Majd arról szól, hogy Erdély magyar gazdatársadalmá a kisebbségi életben, közösségi szervezete, az EMGE útján milyen értékeket termelt ki. Bebizonyította, hogy a társadalom a saját erejéből is tud alkotni. Ez az adottsága egyetemes magyar szempontból is olyan nagy érték, amire a jövőben féltő gonddal kell vigyázni és tovább fejleszteni. Kéri a földművelésügyi minisztert, hogy a földművelésügyi kormányzat erdélyi hálózatának kiépítésénél tartssanak seregszemlét azon erdélyi gazdáknál fölött, akiknek egy része ugyan nem okleveles gazda, de gyakorlati tudásukkal és eddigi munkájukkal érdemesekké tették magukat a hivatalos alkalmaztatásra is. Végeredményben ha a legnehezebb időkben mindenki által elismert tevékenységet fejtettek ki, hogyan tudnának ma a szélesebb távlatokban közmegelegedést szolgáló munkát végezni.

gr. Teleki Béla: Az igazgató-választmány tudomásul veszi az elhangzott jelentéseket és Mikó László javaslatát. A Székelyföld gazdasági helyzetét tanulmányozó bizottságot rövidesen összeállítjuk és munkába is állítjuk.

A Székelyföld megsegítését két uton érhetjük el. Az egyik a mezőgazdaság intenzívebbé tétele, figyelembevétel az ottani különleges viszonyokat, elsősorban az állattenyésztés fokozása, a zöldmező mozgalom bevezetése és a gyümölcstermelés megszervezése következik. A másik irány a Székelyföld iparosítását jelenti, de elsősorban is a mezőgazdaság iparosítását. Megjegyezni kívánom, hogy ezeket a problémákat fogja tárgyalni az az értekezlet is, ami Marosvásárhelyen fog megtartatni.

— Mielőtt az ülést bezárnám, szeretném megköszönni a földművelésügyi miniszter urnak és az OMGE elnök urnak azokat a meleg szavakat, amelyeket az EMGE-hez intéztek és tudom, hogy ezek nemcsak elhangzott szavak maradtak. Ki kell azonban jelentem, hogy a mai vezetők csak segítő társai voltak szeretett elnökünknek, dr. Szász Pálnak, aki ezt az egész ujjaszervezést megindította és ő látta meg elsőnek mindazokat a kérdéseket, amelyeket mi most valamennyien magunkénak tekintünk. Ő most ezt a munkát folytatja odaát. S biztos vagyok benne, hogy hasonló eredménnyel.

Ezzel az igazgató-választmány ülése véget ért. Utána a földművelésügyi miniszter és az OMGE elnöke látogatást tettek az EMGE központi székházába, ahol beható megbeszélések folytak a további teendőket illetően.

Megjelent az Erdélyi Gazda 1941. évi Naptára.

Előző számunkban jeleztük, hogy munkában van az Erdélyi Gazda 1941. évi naptára, mely 300 oldalas terjedelmével, gazdag, változatos és színes anyagával minden magyar gazda leghasznosabb útmutató kézikönyve. Most örömmel tudathatjuk, hogy az Erdélyi Gazda 1941. évi naptára elhagyta a sajtót és minden magyar gazda beszerezheti. A naptár, mely mint említettük, a tartalmas szakanyag mellett magába foglalja mindazokat a tudnivalókat, amiket a magyar gazdának a visszatérés utáni új helyzetben ismernie kell. Az Erdélyi Gazda 1941. évi naptára hatalmas terjedelme ellenére is 1 pengős áron kerül forgalomba, amibe benne foglalják a postai költség is. Megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában, Kolozsvár, Majális-utca 16, az E. M. G. E. kirendeltségeknél, megyei felügyelőségeknél és gazdakörök útján. Kérjük gazdatestvéreinket, gondoskodjanak idejében naptárakról, nehogy előforduljon az a mult évi eset, amikor a későn jött rendeléseknek legnagyobb sajnálatunkra sem tudunk eleget tenni.

AZ ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGE.

LEESNEK LÁBUKRÓL

MÉTELYES JUHAI
ADOTT NEKIK

DISTOL-t ?

VAGY ADDIG VÁR, MIG NEM LESZ MINEK ADNI?

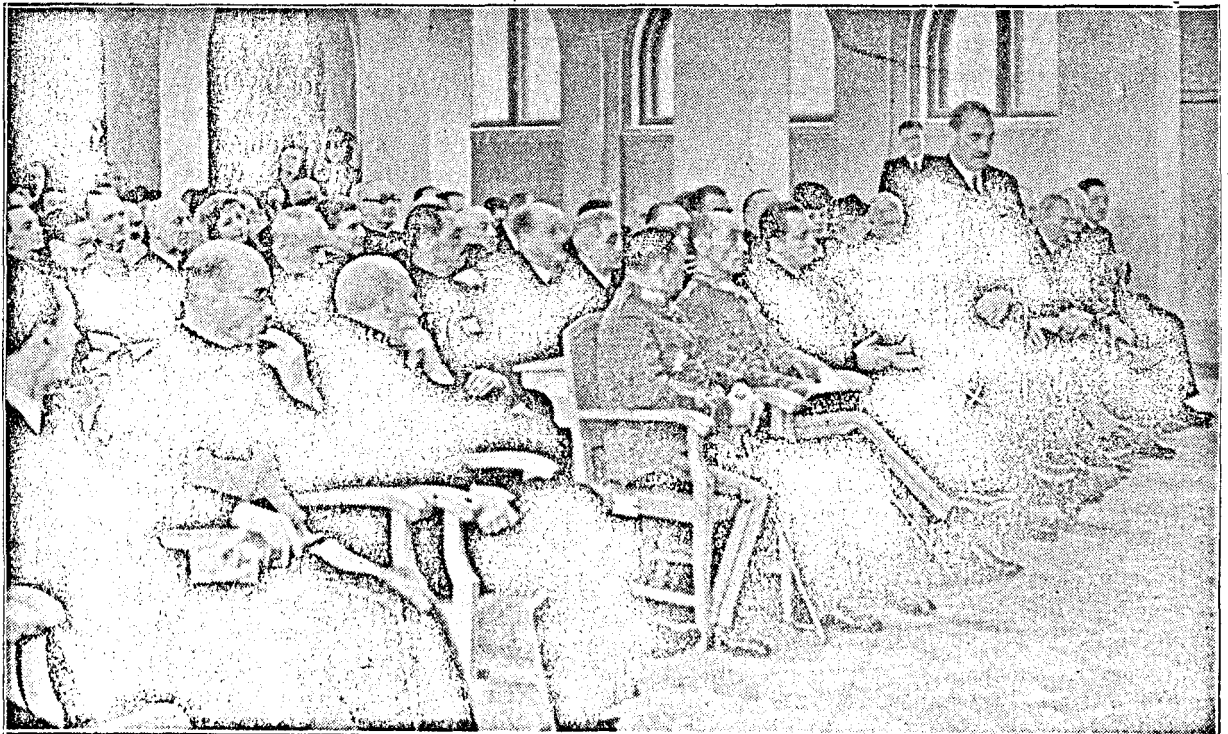
A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia ünnepélyes megnyitása.

Vitéz gróf *Teleki Mihály* m. kir. földművelésügyi miniszter november 16-án megnyitotta a visszatért kolozsvári m. kir. gazdasági akadémiát. E nagymultu intézmény megnyitása Erdély egész magyar gazdatársadalmának ünnepe volt. Mondhatnánk azt is, hogy az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyletét, hiszen az akadémia, illetve elődje, a tanintézet, az E. M. G. E. szorgalmazására jött létre s azóta is féltő gonddal és szeretettel foglalkozott azzal az iskolával, mely az erdélyi magyar falu gazdasági vezetőit adta s fogja kitermelni a jövőben is. A bécsi döntés után az egyesület ismét behatóan foglalkozott az akadémia kérdésével és gróf *Teleki Béla* alelnökünk, az E. M. G. E. hagyományaihoz hiven, kötelességének tartotta megbszéléseket folytatni az illetékes kormányzati tényezőkkel az akadémia fenntartásának és új fontos szerep vállalásának érdekében. A m. kir. földművelésügyi miniszter úr, aki *Erdély mezőgazdái s azok problémái iránt a legteljesebb megértéssel viseltetik, készséggel tette magáévá az ügyet.* A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia, ugyanis nemcsak arra hivatott, hogy diplomás embereket bocsásson ki, hanem olyan szellemben nevelje az ifjúságot, mely az erdélyi viszonyaink figyelembevételével végzi majd azt a munkát, amire ha valaha, úgy talán most van a legnagyobb szükség. Az akadémia igazgatója, vitéz dr. *Biró Gyula* és egész tanári karának megválasz-

tásában is ez a szempont volt irányadó. *Magas képzettségű, nemes gondolkodású szaktekintélyek joglalták ev az akadémia vezető helyeit, hogy úgyszeretetük és tudásuk legjavával tölthessék be hivatásukat.*

A november 16-iki ünnepélyes megnyitást is-tentiszteletek, illetve szent misék előzték meg. Vitéz gróf *Teleki Mihály* földművelésügyi miniszter, *Herkély Tibor* miniszteri tanácsossal, a szakoktatás miniszteri osztályvezetőjével, *Devich László* dr. min. tanácsossal és *Uray Sándor* személyi titkárral érkezett. Az E. M. G. E.-t gróf *Teleki Béla* alelnök, *Telegdy László* ügyvezető alelnök, az E. M. G. E. ügyosztály vezetői, tiszviselőkara, számos ig. választmányi tagja, a kolozsvári magyar gazdák, több gazdakör küldöttsége és a kalotaszegi magyar gazdák festői népviseletű csoportja képviselte.

A földművelésügyi minisztert dr. vitéz *Biró Gyula* akadémiai igazgató üdvözölte, aki meghatódva tett vallomást az akadémia tanári karának mélyen átértett hivatástudata mellett. Vitéz gróf *Teleki Mihály* földművelésügyi miniszter hosszabó beszédben foglalkozott Erdély mezőgazdasági szakoktatásának és egész Erdély mezőgazdaságának nagy fontosságú problémáival, rámutatva a legfontosabb teendőkre. *Beszédeben utalt az E. M. G. E. immár történelmi szerepére és jelentőségére, továbbá jövő feladataira is.* Gróf *Teleki Béla* az

Felvétel az Akadémia ünnepélyes megnyitásáról. Gr. Somssich László, az O. M. G. E. elnöke beszéd közben.

E. M. G. E. alelnöke az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet testvéri üdvözlését hozta, hangsúlyozva az E. M. G. E. és az akadémia szoros együttműködésének komoly jelentőségét, mert e két intézmény van bízva arra, hogy lankadatlan munkával, szervezéssel és tanítással, pihenést nem ismerő építő cselekedetekkel megteremtse az erdélyi jobb magyar gazdajövőt. Groffits Gábor felsőházi tag, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatója, a társakadémiák nevében üdvözölte a kolozsvári akadémiát. Kérte a földmivelésügyi minisztert, használja fel a kolozsvári gazdasági akadémia visszatérését a magyar gazdasági főiskolák régóta esedékes átszervezésére, illetve a 8 féléves tanulmányi rend bevezetésére, vagyis a főiskoláknak az egyetemekkel való egyenjogusítására. Amennyiben a négy gazdasági főiskolán, a négyéves tanulmányi idő bevezetése anyagi természetű nehézségekkel járna, arra kérné a földmivelésügyi minisztert, hogy Kolozsváron nyissa meg mind a négy gazdasági akadémia negyedik évét és így a másik három főiskolán a negyedik évet átmenetileg szüneteltetné. Somssich László gróf az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nevében köszöntötte a kolozsvári akadémiát. Dr. Gönczy Lajos ref. teol. igazgató, a kolozsvári teológia, Kövessy Ferenc a József Nádor műegyetem tanácsa és képviselője, Györffy István kolozsvári egyetemi tanár a Kir. Magyar Természettudományi Társaság, Pukovits József országgyűlési képviselő, a Zöldmező Szövetség, Juhász Árpád a kolozsvári akadémia békebeli tanárai nevében mondtak üdvözlő beszédek. Megkapó volt Juhász Árpád beszéde, akinek az indítványára néma felállással adóztak az intézet elhunyt tanári karának és hősi halottainak. Bodnár Sándor bihariórszegi kiskisgazda, E. M. G. E. képviselő a magyar kiskisgazdák nevében beszélt. Rövid, talpraesett felszólalásában elmondotta, hogy Erdély magyar gazdái számára testvéri közösséget alkotott az E. M. G. E. Abban munkálkodtak s abban akarják a jövőben is tevékenységüket kifejteni, hogy többet és jobbat termelve, abba az anyagi helyzetbe jussanak, hogy benépesíthessék Erdély minden földjét. Tabér Géza, a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete, dr. Szentkirályi Ákos pedig a volt hallgatók nevében szólaltak fel. Dr. Szentkirályi Ákos bejelentette, hogy testvérével, dr. Szentkirályi Zsigmond egyetemi rendkívüli tanárral közösen alapítványt létesítenek a kolozsvári akadémia jó előmenetelű hallgatói számára. Végül Herkély Tibor átadta dr. Vitéz Biró Gyula megbízott igazgatónak a kolozsvári mezőgazdasági akadémia pecsétjét, amit az elmúlt 22 év alatt a földmivelésügyi minisztériumban őriztek. Az akadémia igazgatója mélyen megindulva mondott köszönetet az üdvözlésekért s ünnepélyes fogadalmat tett, hogy ő és a tanári

kar igyekeznek méltók lenni a nagy feladatokhoz. Indítványára a megnyitó ünnepségről hódoló táviratot küldtek a Kormányzó Ur Ófőméltóságának.

Az akadémiai ünnepélyen a kolozsvári hidei magyar földészek dalkara énekelt.

LUCERNÁT és más szálas
takarmányt,
CSÖVES és szemes tengerit
felmelegedés nélkül őröl

6 nagyság
már 3 HP.-tól.

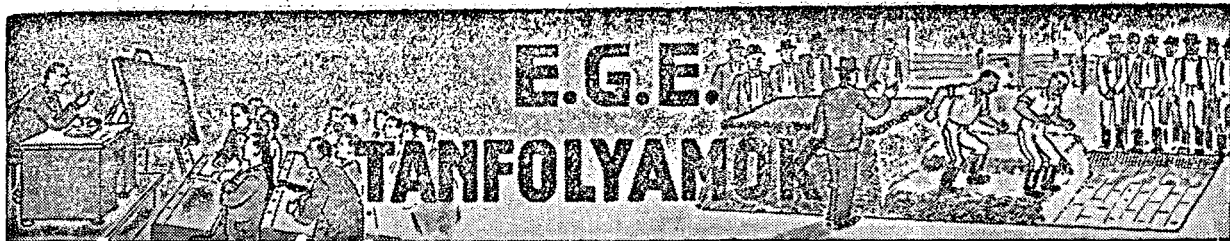
114

KÁLMÁN JÓZSEF

műszaki és gépkereskedő

BUDAPEST, V. Kálmán-u. 14.

Telefon: 114-006, 117-189.

Rendezzünk téli gazdasági tanfolyamokat.

Az EMGE téli gazdasági tanfolyamai a multban is fontos szerepet tölthettek be. A legszükségesebb gazdasági tudást adták kisgazdáinknak. Megtanították gazdatársainkat, hogy miképp kell többet és jobbat termelni kevesebb fáradsággal. Jól tudjuk, hogy a magyar gazda a világ legszorgalmasabb mezei munkása. Látástól-vakulásig dolgozik és drága verejtékével öntözi az elődeinktől reánk hagyott ősi rögöt. Munkájában azonban azt látjuk, hogy többet dolgozik az erejével, mint az eszével. A téli gazdasági tanfolyam elengedhetetlenül fontos mindazon községekben, ahol az újszerű gazdasági eszmék még nincsenek bevezetve és ahol a gazdák jövedelme alacsony és az általános jólét — a haladás jegyében még nem indult meg.

A téli gazdasági tanfolyamokat Istennek hála, most már nyíltan, szabadon rendezhetjük. A kormányzat nem ellenünk, hanem mellettünk dolgozik és bátran állíthatjuk, hogy minden községben, ahol a tanfolyam feltételeit gazdatársaink biztosítják, egyesületünk megrendezheti.

Magyar Gazdatestvéreink! Nincs mentség a maradiság fentartására, hiszen egyesületünk kinyújtja kezét minden faluba, ahol azt barátsággal meg fogják és tömörülnek a téli tanfolyam megrendezése érdekében.

A téli gazdasági tanfolyam feltételei igen kedvezőek: A tanfolyamon résztvehet minden 16. életévet betöltött gazdafiú, valamint minden önálló gazda, sőt a falu asszonyai is résztvehetnek, ha önállóan foglalkoznak a gazdálkodással. A tanfolyam beiratkozási díja 3 pengő. Ezenkívül a tanfolyam hallgatója, vagy annak szülei kötelesek az összes erdélyi magyar gazdákat összefogó egyesületbe, az EMGE-be belépni. Rendes tagnak. A felsoroltakon kívül gazdatársaink kötelesek gondoskodni két, illetve három előadó ellátásáról és szállásáról, valamint a tanfolyami terem béréről, berendezéséről és fűtés-, világításáról. A tanfolyam időtartama 2 hét. Egyesületünk kísérletképpen rendez 5 háromhetes tanfolyamot is, ahol az állattenyésztés, avagy a kertészet egyes kérdéseit bővebben kell előadnunk.

A tanfolyam igénylést az egyesületünk központjához kell bejelenteni (cím: EMGE Kolozsvár, Majális-utca 16—18. Népmozgalmi ügyosztály), ahonnan részletes tájékoztatót küldünk és egyúttal értesítjük a vármegyei EMGE felügyelőt, hogy sürgősen szálljon ki a községbe és beszélje meg a tanfolyam részleteit és időpontját.

A fenti tanfolyamokon kívül a földművelésügyi minisztérium is rendez egyesületünkkel karöltve ú. n. „továbbképző téli gazdasági tanfolyamokat“ olyan községekben, ahol már volt EMGE téli gazdasági tanfolyam, illetve a járási, vagy vármegyei gazdasági felügyelő székhelye van. A földművelésügyi minisztérium továbbképző téli gazdasági tanfolyamainak időtartama két, illetve három hónap, és a rendes gazdasági tárgyakon kívül előadják a kereskedelmi, közgazgatási ismereteket, számtant, mértant, természettant, tűzrendészetet, egészségtant és karének is szerepel az órabeosztásban, az önképző gazdakör óráin pedig az EMGE felügyelői fogják ismertetni az EMGE szervezetét és a gazdakör előnyeit. A továbbképző tanfolyamok rendezése ügyében gazdatársaink a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez kell forduljanak.

Az EMGE 1940—41. évben 35 kéthetes és 5 háromhetes tanfolyamot irányzott elő a földművelésügyi minisztérium pedig 15—20 két, illetve háromhónapos továbbképző tanfolyamot.

Az EMGE téli két, illetve háromhetes gazdasági tanfolyamok ideje január, illetve február hónap, oly vidéken pedig, ahol a mezőgazdasági munkálatok későbbben kezdődnek március.

Kedves Gazdatársaink, használnjuk ki a kedvező alkalmat és rendezzünk minden községben, ahol biztosíthatunk a fenti feltételek szerint legalább 30 hallgatót, téli kéthetes, illetve háromhetes gazdasági tanfolyamot. A tanfolyam igényünket jelentsük be december első napjaiban, hogy január, illetve február hónapban kezdetét vehessék a tanfolyamok. Jelszavunk legyen: **TÖBBET ÉSSZEL, MINT ERŐVEL**, mert csak így indulhatunk el a haladó mezőgazdálkodás útján, mely több jövedelmet biztosít, de egyúttal szebb jövőt is eredményez!

GAZDA LEXIKON

két hatalmas kötet, 1500 oldal, egész vászonkötésben,
leszállított áron összesen 24 Pengő.

LEPAGE könyvkereskedés,
Kolozsvár. Postán utánvétellel. - Kérjen ingyen jegyzéket.

Minden nyelven szakkönyvek és szaklapok LEPAGE-nál, Kolozsvár.
Kérjen ingyen jegyzéket a LEPAGE könyvkereskedéstől.

A marhalevél kezelése a hazatért területeken.

A Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területek marhalevélkezelésének átmeneti szabályozása végett a pénzügyminisztérium a következőket rendelte el:

1. Az említett területek állatbirtokosainak kezei között levő azok a marhalevelek, amelyeket még a román hatóságok állítottak ki, a magyar illeték lerovása alól mentesek és mindaddig érvényesek maradnak, amíg a rájuk jegyzett állatokra nézve az e tekintetben érvényes jogszabályokban meghatározott marhalevélkötelezettség valamely esete be nem következik.

2. A marhalevélkötelezettség eseteire a marhalevélúrlapok beszerzésére, kiszolgáltatására és kezelésére vonatkozólag az alábbi jogszabályok irányadók.

3. A hároméves kort betöltött lovak és öszvérek külön marhalevéllel való kötelező ellátása tárgyában kiadott 50.000—1939. F. M. számú rendelet 1. §-a értelmében a tulajdonos marhalevéllel köteles ellátni minden hároméves kort betöltött lovát és öszvérét még akkor is, ha az állat egyelőre nem kerül a 100.000—1932. F. M. számú rendelet (a következőkben; V. R. számú rendelet) 12. §. 1. bekezdésének (az alábbi 4. bekezdésben is felsorolt) 1—4. pontjai alá tartozó marhalevélköteles forgalomba. Ezekre az állatokra nézve a V. R. 13. §. 1. bekezdésének (az alábbi 5. bekezdésben is felsorolt) 1—4., 6—7. és 9. pontjaiban említett eseteknek sincs kivételnek helye.

4. Lovat, szamarat, öszvért, szarvasmarhát, bivalyt, juhot, kecskét és sertést, bármely korú legyen is az állat, tulajdonosa a V. R. 12. §. 1. bekezdésének 1—4. pontjai értelmében marhalevéllel köteles ellátni:

1. ha az állatra vonatkozó tulajdonjogát másra átruhazza (eladja, cserébe adja, elajándékozta stb.), vagy ilyen jogcímen bírói ítélet alapján szerez tulajdonjogot;

2. ha az állattulajdonjog átszállás (öröklés, hagyomány stb.) útján megszerzi;

3. ha az állatot állatvásárra, állatkiállításra, vagy állatdíjazásra hajtja vagy szállítja;

4. ha az állatot más községbe (városba) lábon hajtva vagy vasúton, hajón, gépkocsin, kocsin, szekéren vagy szánon szállítja, vagy pedig ha közfogyasztásra vagy magánfogyasztásra levágja;

5. A marhalevélkötelezettség alól a V. R. 13. §-ban foglaltak szerint a következő esetekben van kivételnek helye:

1. nem kell az állatot marhalevéllel ellátni annak más község (város) területére való elhajtása esetén, ha az elhajtás csupán legeltetés, itatás, usztatás, teletetés, időleges gazdasági munkák elvégzése, valamint jármű elé fogva fuvarozás céljából, vagy állatorvosi vizsgára történik. A munkavállalás céljából 3 napnál hosszabb

időre más község (város) területére hajtott állatokat azonban marhalevéllel kell ellátni;

2. az 1. pont szerint marhalevélkötelezettség alá nem tartozó állatok kocsin, (szekéren, szánon), vízi járművön (csónakon, dereglyén) és — ha a szállítás nem történik közhasználatu gépkocsin vagy 30 km.-nél nagyobb távolságra — gépkocsin is lehet más község (város) területére marhalevél nélkül szállítani.

3. Nem kell marhalevéllel ellátni a magánfogyasztás céljából való levágásra szánt állatot, ha a fennálló törvényes szabályok értelmében magánfogyasztásra húsvizsgáló közbejötté nélkül is levágható és a vágás tényleg nem közbűgőhídon (közbűgőhelyen) történik.

4. Marhalevél helyett a Lovaregylet, illetve az Ügetőversenyegylet hiteles származási bizonyítványával lehet a versenylovat és a hozzátartozó üzemi állatot (vasúton, vagy hajón is) versenyről vagy versenyre hajtani (szállítani).

5. A marhalevélkötelezettség alól mentesek az államfő és udvartartásának lovai. A honvédség, csendőrség, államrendőrség, a m. kir. folyamőrség, a m. kir. határőrség és a m. kir. lőtenyésztési intézetek lovainak (szamarainak, öszvéreinek) vasúton, vagy hajón való szállításánál a marhalevelet az illetékes parancsnokság által kiállított menetlevél, vagy az azt helyettesítő egyéb okirat pótolja. A lőtenyésztési intézetek által eladást, vagy levágás céljából szállított lovakat (szamarakat, öszvéreket) azonban szabályszerű menetlevelekkel kell ellátni. Kisorolt katonai lovat vevője csak az eladó parancsnokság igazolványa alapján a saját nevére kiállított szabályszerű marhalevéllel hajthat (szállíthat) el;

6. nem kell marhalevéllel ellátni az állatot annak öröklés, vagy hagyomány útján való szerzésekor, ha az az örökhagyó, vagy hagyományozó saját nevelése volt s mint ilyen, marhalevéllel még nem lett ellátva;

7. nem kell marhalevéllel ellátni az állatdíjazásokra felhajtott helybeli állatokat;

8. nem esik marhalevélkötelezettség alá a saját nevelésű szopós malacok, bárányok, vagy gödölyék adásvétele, ha azokat tenyésztőjük a házában vagy a hatósági felügyelet alatt álló helybeli piacon (vásárcsarnokban) adja el és az állatokat magánfogyasztás céljából azonnali levágásra vásárolják meg. (A nem saját nevelésű, úgyszintén a más községből (városból) szállított szopós állatokat azonban marhalevéllel kell ellátni.)

9. Az olyan állatvásárokon, állatkiállításokon és állatdíjazásokon, amelyekre lovakat (szamarakat, öszvéreket) nem hajtának fel, vagy amelyekre lovakat (szamarakat, öszvéreket) is felhajtának ugyan, de az ezek elhelyezésére kijelölt területtől teljesen el van különítve, úgyhogy a

lovak (szamarak, öszvérek) az egyik területről a másikra közvetlenül nem hajthatók át, a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések elhelyezésére kijelölt területre a nem eladás céljából jármű élé fogva felhajtott lovakat (szamarakat, öszvéreket) szintén nem kell marhalevéllal ellátni.

6. A marhalevéülrlapokat a község (város), illetve a marhalevélkezelő a helybenlévő, vagy a községre nézve illetékes m. kir. postahivataltól, 1940. évi december 31-ig pedig ideiglenesen bármely m. kir. postahivataltól „Marhalevéülrlap nyilvántartókönyv” mellett szerzi be.

7. Ha a 3. és 4. bekezdésekben felsorolt marhalevélkötelezettség valamely esete bekövetkezik, a marhalevelek után a V. R. 5. §-ában meghatározott illetékek járnak:

1. minden juh, kecske, továbbá a félévesnél fiatalabb malac után — P 10 f.

2. minden félévesnél idősebb, vagy hizott sertés után — P 60 f.

3. minden kétévesnél fiatalabb ló, szarvasmarha, vagy bivaly után, továbbá korukra való tekintet nélkül minden szamár, vagy öszvér után — P 60 f.

4. minden kétévesnél idősebb ló, szarvasmarha vagy bivaly után 1 P. — f.

8. A marhalevél kiállításának díja (V. R. 28. §-a) — tekintet nélkül a reá jegyzett állatok számára — 12 fillér, a tulajdonjogátruházási nyilatkozat alkalmazásának díja 8 fillér, az állategészségügyi bizonyítvány megújításának, a külön eszközölt irányítása és kezelése fejében más, vagy az itt megállapítottaknál magasabb díjakat szedni tilos.

9. A marhalevélkezelés egyéb szabályait az állategészségügyről szóló 1928. évi XIX. t. c. 5., 6. és 7. §-ai, valamint az ennek végrehatása tárgyában kiadott 100.000/1932. F. M. számú rendelet 5.—30. §-ai tartalmazzák.

Balogh László

az EMGE központi felügyelője.

Az a sok feladat, amelynek gondozása és megoldása az E. M. G. E.-re hárul, — mint ismeretes — szükségessé tette a szervezeti beosztásnak az új helyzetben való átállítását is. Ennek során az egyesület ismét felállította központi felügyelőségét. Ez a szolgálat az egyesület kül-

ső szervezetének kérdéseivel foglalkozik, továbbá ellátja a növénytermelési osztály teendőit, illetve munkakörét is.

Az E. M. G. E. új központi felügyelője gyéresi Balogh László, 1897. április 6-án született alsófehérmegyei Magyaririgben, ahol szüleinek kisebb szőlő birtoka volt. Középiskolai tanulmányait Nagynyeden és Kolozsváron végezte. 1915-ben érettségi után bevonult a marosvásárhelyi 23.

tábori zászlóaljhoz. A tiszti vizsga letétele után nyomban jelentkezett a harctérre. 1916. nyarán súlyosan sebesült. Hadirokkant. A háboru befejezte után kitüntetéssel végezte a debreceni m. kir. akadémiát. Több mint két évig egy budapesti nagy termény- és állatkereskedelmi r. t. első tisztviselője volt. 1924—1927-ig Magyarország legintenzívebb gazdaságában gyakorolt. 1927. óta pedig egy nagy szabolcsmegyei gazdaságot vezetett. Balogh László kitűnő elméleti és gyakorlati gazda s jó szervező. Meggyőződésünk, hogy személyével az E. M. G. E. központi vezérkara újabb komoly munkaerővel erősödött.

FA-, CSUTKA- és BARNASZÉN generátorok

Szivógázmotorokhoz Dieselmotorokhoz

15 évi tapasztalattal eddig kb. 150 telepet szereltünk.

DIESELMOTOROKAT fele'össéggel átalakítunk,

BORSAJTÓK,
GŐZEKEALKATRÉSZEK,
MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK
FORGATTYUTENGELYEK,
FOGASKEREKEK készítése.

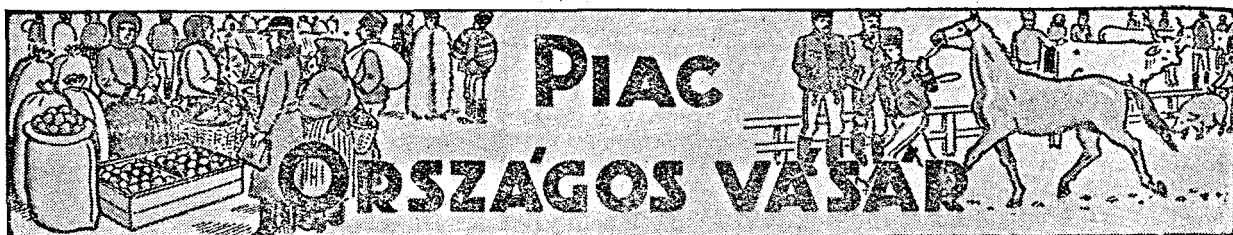
SZILÁGYI és DISKANT

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR, MISKOLC.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK
ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.
KOLOZSVÁR, HORTHY MIKLÓS-ÚT**

FIÓKÜZLET:

Dés, Zsibó, Bethlen, Zilah, Szilágycseh.

A visszacsatolt erdélyrészi területen is megindul a kiviteli hizlalás.

Irta: Ébner Jenő dr.

a Magyar Állat és Állattermékek Kiviteli Szövetkezetének igazgatója.

Régi igazság, hogy a termelés előfeltétele a megfelelő értékesítés. Ezért a gazdák érdekképviselői évek óta szivós munkát fejtenek ki, hogy megkönnyítsék a termények és állatok értékesítését. Különösen sok nehézséggel járt mindig a hizóállat értékesítése, mert a kivitelből eredő haszon tulnyomó része nem a gazdának jutott, aki az állatával vesződött, tőkét és takarmányát fektette bele.

A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal meghallgatta ezért a gazda érdekképviselők kívánságát és lehetővé tette, hogy a kiviteli haszonban elsősorban maga a hizláló gazda részesüljön.

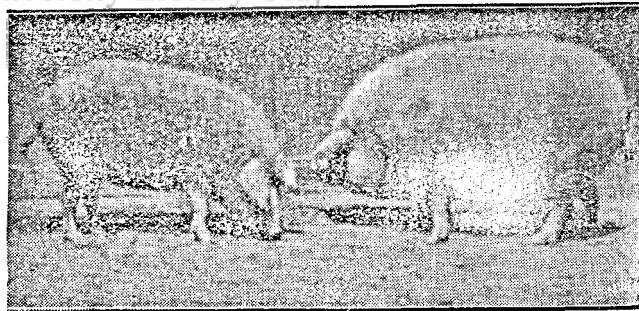
A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal a cél megvalósításával a Magyar Állat és Állattermékek Kiviteli Szövetkezetét (M. Á. Sz.) bízta meg. A M. Á. Sz.-t 1938-ban a budapesti Hangya és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete alapította, attól kezdve a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal megbízólevele értelmében külföldre csak a M. Á. Sz. szállíthat ki hizó állatot és állattermékeket és a kiszállított áruért olyan árat tartozik fizetni, amelyet a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal mellett működő Országos Állatértékesítő Bizottság javaslatára a M. Kir. Földmivelségi Miniszter elrendel. A M. Á. Sz. saját költségeire csak annyit fordíthat, amennyit a Külkereskedelmi Hivatal a legnagyobb takarékoság elve alapján jóváhagy.

A visszacsatolt területen a kiviteli hizlással járó tevékenységet a MASZ az EMGE-re támaszkodva fogja elvégezni. Kétségtelen, hogy azt a munkát, amelyet a M. Á. Sz. az anyaország állattenyésztő egyesületével karöltve eredményesen — a gazdák megelégedésére végzett, — a visszacsatolt területen az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylettel éppen olyan eredményesen fogja végezni.

A M. Á. Sz. céljául tűzte ki és munkáságának eddigi területén el is érte, hogy az állatnevelő gazda saját maga hizlalhatta kivitelre állatait. Így nemcsak a nagygazdák, hanem a kiscgazdák ezrei fogtak hozzá az anya-

országban az állathizlaláshoz és munkájukat siker is koronázta.

Ebben a rövid ismertetésben a részletekre nem térhetünk ki, csak néhány fontosabb tudnivalót közölhetünk a gazdaközönséggel. Egyik legfontosabb tudnivaló, hogy kiviteli engedélyt mindenkor csak gazda kaphat és pedig az a gazda, aki saját maga hizlal. A kivitelre szánt szarvasmarhát addig kell hizlalni, amíg az kivitelre kész, de kiviteli engedélyt csak az kaphat, aki a hizómarhát legalább három hónapig hizlalta saját istállójában. Csak az a szarvasmarha kerül kiviteli nyilvántartásra, amelyik az előirt bejelentőlapon be van jelentve és fülbélyeggel el van látva.

Ha a hizláló gazda nem akarja a kiszállítás kockázatát viselni, vagy nem akarja vagonösszeállítással és feladással járó munkát elvégezni, akkor bejelenti, hogy melyik keresztny kereskedővel kívánja az értékesítést lebonyolítani. A szövetkezet, vagy kereskedő készáron veszi meg a szarvasmarhát, vagy bizományi alapon. Ha az állatot készpénzen vette meg, legkésőbb a berakáskor fizet.

Ha azonban kisebb gazdák egymagukban nem is tudnak egy vagon marhát összeállítani, a csoportosítást az EMGE elvégzi.

A kiviteli engedélyt abban az esetben is a gazda kapja készhez, ha szövetkezetet, vagy kereskedőt vesz igénybe. Ebben az esetben a gazda a kiviteli engedéllyel együtt adja át hizóállatját a kereskedőnek, vagy szövetkezetnek. A külföldi értékesítés minden körülmények között a MASZ útján történik.

A MASZ a külföldi érkezési súly után fizeti a meghirdetett árakat a szerint, hogy az állat a külföldi átadásnál milyen osztályozást kapott. A fuvardíjat a MASZ fizeti, de a feladó előlegezi. A vagonokról, állatorvosról stb. a feladó gondoskodik és a berakással járó költségeket is (kivéve a fuvardíjat) a feladó viseli.

Az árakra vonatkozólag a gazda az alább megadott címeken kap felvilágosítást. A kiszállított állatok ellenértékét a MASZ a fuvarlevélmásodpéldány bemutatójának fizeti ki kb. két héttel a berakás után.

További intézkedésig olyan hizómarhát is be lehet jelenteni kivitelre, amelyet a tulajdonos a hizlalás megkezdésekor nem jelentett be, feltéve, hogy az illető hizómarhát a bejelentő maga hizlalta és az kivitelre alkalmas. Ezt az átmeneti intézkedést azért hozta a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal, hogy azok a gazdák is résztvehessenek a kivitelben, akik már a MASZ erdélyrészi működését megelőzően fogták a hizlaláshoz.

A kiviteli engedélyeket a későbbiek során

egy erdélyi gazdákból álló bizottság fogja adni.

Az arra érdemes gazdák a MASZ útján olesó kamat mellett hizlalási hitelt is kaphatnak.

Ebben a rövid ismertetésben nem tudunk a hizlalás és a kivittel kapcsolatos eljárás részleteire kitérni. Ezért kívánatos, hogy azok a gazdák, akik akár marha, sertés, vagy juh kiviteli hizlalásával kívánnak foglalkozni, az alább megadott címekhez forduljanak. A hizlalással kapcsolatos tudnivalókat egyébként az EMGE a gazdakörök útján is terjeszteni fogja.

Hizlalási ügyekben részletes tájékoztatást adnak:

A M. Á. Sz. kolozsvári kirendeltsége, Kolozsvár, Majális-utca 18.

A M. Á. Sz. marosvásárhelyi kirendeltsége.

Az EMGE Állattértékesítést Beszervező Ügyosztálya, Kolozsvár, Majális-utca 18.

Az EMGE vidéki kirendeltségei és minden vármegye székhelyén működő felügyelő-ségei.

Kolozsvári terménypiac.

A gabonapiacot általában szilárdság jellemzi, bár ez nem juthat kellően kifejezésre az egyelőre rögzített árak miatt. Ennek ellenére a különböző cikkekben inkább hiány mutatkozik.

Búzában országszerte meglehetősen nagy hiány van, de ennek dacára a szükségletek fedezve vannak. Ha a rögzítés megszűnik, beláthatatlan nagy emelkedéssel számolhatunk.

Árpában véleményünk szerint nincs hiány. Ebben a cikkben is emelkedéssel számolhatunk.

Zabban nagyobb árváltozás kevésbé várható, bár nem lehet tudni, hogy a gazdáknál levő készletek mennyit tesznek ki.

Rozsban, miután nálunk évek óta nincs nagy termés, így nem is igen számítunk semmilyen formában.

Tengeri áralakulása szintén a lehetőségektől függ.

Kendermag: Jelentős volt a termés mennyiségileg, de a kereslet is igen nagy. Az árak tartják magukat. Egyelőre ebben a cikkben nagyobb változás nem lehet, ha csak a ma megjelent kendermag bejelentési kötelezettség nem von valami hirtelen változást maga után. A kendermag ára P. 80.— ab Kolozsvár.

Búza: Enyhe kínálat mellett nagy kereslet. A mai rögzített ár P. 23.40.

Árpa: Nagy kereslet, kevés kínálat mellett. Az árpa rögzített ára P. 19.50.

Zab: Közepes kínálat mellett, aránylag nincs nagy kereslet. A rögzített ára P. 21.60.

Rozs: Semmi kínálat nincs benne, de a kereslet sem nagy. Rögzített ára P. 19.40.

Tengeri: Meglehetősen kínálat mellett közepes kereslet. Rögzített ára P. 15.70.

A fenti árak a kolozsvári katonai parancsnokság által vannak rögzítve. Még nem lehet tudni, hogy a polgári közigazgatás életbe lépése milyen kihatással lesz az üzletre. Mindenesetre a jelen pillanatban még a fenti árak vannak életben.

Fehérbab: Csak névlegesen jegyezve, mert tulajdonképpen ebben a cikkben alig van árú. A bab ára 40.— P. ab Kolozsvár.

Mák: Meglehetősen nagy kereslet mellett csak igen kevés kínálat, ami nálunk érthető is, hiszen az összes máktermő vidékeink (Erdélynek) oda át maradtak. Az anyaországbeli árak szerint ab Kolozsvár 250.— Pengőbe kerül.

Lóheremag: Meglehetősen kevés a kínálat, egyrészt azért, mert a termés is gyengén sikerült, másrészt pedig esépléssel el vannak maradva a gazdák. A lóhere ára, 90%-os tisztasági alapon, P. 230.—.

Lucernamag: Óriási nagy kereslet mellett, csak nagyon kevés kínálat. A termés is jelentéktelen. A lucerna ára 400.— P. — Ilyen árat nem kapott az erdélyi gazda 22 év alatt!

Kolozsváron kivitelre alkalmas hizott ökör kilogramja 85—100 fillér.

A legutóbbi nagyváradai hetivásár felhajtása megküzelítette a normális keretet, bár igen sok gazda, az eső következtében erősen felázott országúton nem hajthatta fel eladásra szánt jószágát. A felhajtott áru nagy részben gazdát cserélt. Bárány iránt tovább élénkül a kereslet.

Lábasjóságok piaci ára: Felsőstehén drb. 300—500, igásló (drb. jobb) 300—350, igásló (drb. gyengébb) 150—200, jármosökör 70—75, kövér ökör 98—100, vágómarha 55—75, zsirsertés (prima) 148—152, zsirsertés (közép) 142—144 P., bárány 90—100 fillér élősúlyban.

Budapesti hivatalos árfolyamok. Búza 78 kg-os 23.55, rozs 19.55, sörárpa kiváló 26.50, elsőrendű 25.50, sörárpa 24.50, takarmányárpa Ia 21.00, IIa 20.00, ipari árpa 23.00, zab 21.80, finom buzakorpa 16.15—16.60, 8-as búzaliszt 18.30—19.10, mák-

kék ab állomás 235—240, lucernamag ab állomás nyersarankás 350—430, muharmag ab állomás 45-50 pengő q-ként.

Borjuvásár. A borjuvásárra felhajtottak 351 borjut. A vásár irányzata vontatott. Árak: Ia 122—125, IIa 110—120, IIIa 106—109 fillér kg-ként élősulyban.

Terménypiac: Élénkülő üzlet, különösen kukoricában nagy kereslet, hivatalos árak mellett.

Takarmánypiac: Nagy felhozatal, élénk kereslet. Árak: Anyaszéna 3.50—3.80, hereszéna 9—9.40, Lucerna 9—10, széna 1.50—1.80 P. mázsánként.

December havi állatvásárok.

2. Kibéd, Királyhalma, Máramarosziget, Nagyvárad.
3. Dés, Kelek, Oláhszentgyörgy.
4. Kápolnokmonostor.
5. Bályok, Cséffa, Dobry, Egeres, Nagysomkut, Turterebes, Zilah.
6. Mezőtelegd, Vaskóh.
9. Leordina, Nyárádszereda.
10. Hidalmás, Ókrós.
11. Alsóegregy, Bihardiószég, Gyalu.

12. Érmihályfalva, Gyergyószentmiklós, Székelyudvarhely, Uzon.
 13. Erdőd, Erdőszentgyörgy, Élesd, Nagyselyk, Szászrégen.
 16. Ipp, Nagysink, Szakállasdombó.
 17. Parajd.
 19. Alsószopor, Batiz, Sepsiszentgyörgy, Zsibó.
 20. Csikszentgyörgy, Szilágysomlyó.
 23. Bánffyhunad, Halmi, Szamosborhid.
 26. Királydaróc.
 27. Szárhegy.
 30. Avasfelsőfalu, Nagyajta.
 313. Aranyosmedgyes.
- Ha a vásár ünnepnapra esik, akkor rendszerint a következő nap tartják meg.

HIREK.

Bárczay János a földművelésügyi minisztérium új államtitkára. Ismeretes, hogy vitéz dr. Lukács Béla, m. kir. földművelésügyi államtitkár megvált tisztségétől és a jövőben mint a Magyar Élet Pártja országos elnöke fogja a magyar közéletet szolgálni. Az alatt a rövid idő alatt, ami a visszatérésünk óta eltelt, vitéz dr. Lukács Bélát, mint a magyar gazdaügyek odaadó, nagy felkészültségű, megértő munkását volt alkalmunk megismerni. Az új államtitkár a magyar közélet ismert vezető egyénisége, országgyűlési képviselő, földbirtokos, akinek a tevékenysége elé Erdély magyar gazdái is a legnagyobb reményekkel és várakozással tekintenek. Fiatal ember, mindössze 40 éves, aki tudásának legjavával fogja hivatását betölteni.

Az erdélyi mezőgazdasági termékek értékesítése. Dr. Szabó Ilek Jenő, a külkereskedelmi hivatal erdélyrészi Központi ki- rendeltségének igazgatója adatokat közöl az erdélyi értékesítés jelenlegi helyzetéről. Leg- sürgősebb probléma a mintegy 9.000 vagon cukorrépa termés értékesítése, ami azonban a már ismert módon (lapunk előző számában közöltünk) rendezést nyer. A burgonyatermés mintegy 2000 vagon burgonya értékesítését kívánja. Itt is lépések

történtek s az elszállítható mennyiség nagy részét Románia vásárolta fel. Egyedül buzából és tengeriből szorul behozatalra Erdély, míg lenéséből és sörárpából, ugyszintén paprikából feleslege van. Az alma- termés gyenge volt, a dió viszont jól hozott és a szilvatermés is aránylag kielégítő. A szarvasmarha állomány még nem tekinthető át, de az eddigi becslések szerint 5—6000 állat lesz exportálható. Baromfiból és tojásból már külföldre is szállítanak. Jelentékeny kivitelre lehet számítani apró és nagyvadból. Az erdélyi gyógynövények is nagyobb mennyiségben lesznek kivihetők.

120.000 pengőt kapott egy falu évi paprika termésért. Az Uj Nemzedékben olvassuk, hogy a bogyziszlói gazdák 120.000 pengőt (3.600.000 leit) bevételeztek az 1940. évi paprika-termésük- ből. Rekord termés volt, kat holdanként 30—40 mázsa. A gazdák paprikamalom szövetkezetet alakítottak, amihez szárító berendezést szereztek. Ezel most őrlésre alkalmas szárazra lehet a nyers paprikát megszáritani. A műszáritóval egyébként rövidesen áttérnek a zöldségfélék szárítására is.

A visszatért erdélyi terület mezőgazdasága. A Magyar Statisztikai Szemle legújabb számában figyelemreméltó adatok vannak a visszatért keletmagyarországi és erdélyi területek

mezőgazdaságáról. Eszerint a felszabadult terület 7.5 millió kat. hold. Ebből 2.3 millió kat. hold, vagyis 31 százalék szántóföld. A szántóföld aránya alig haladja meg az anyaország szántóföld arányának a felét. A visszatért területek főművelési ága az erdő. Az erdővel borított terület 2.73 millió kat. hold. Az utolsó két esztendő területváltásai az ország művelési ágáinak megosztását arányosabbá tették, amennyiben a szántóföldnek 60.4 százalékos aránya 49 százalékra csökkent. Ugyancsak csökkent a szőlőföldek arányszáma is 2.2 százalékról 1.5 százalékra. A terméketlen és nádas aránya 6.9 százalékról 5.5 százalékra javult, a kertek aránya 0.1 százalékkal növekedett. A rétterület aránya viszont 69. százalékról 9.6 százalékra emelkedett. Az ország erdeinek aránya 22 százalékra emelkedett, ami előreláthatólag lehetővé teszi az ország teljes faönellátását.

Hárommillió kiló gyapjut termelnek a visszatért erdélyi részekben. A gyapjut feldolgozó gyárak értesülése szerint Erdély gyapjutermelése hétmillió kiló zsiros gyapjut jelent évenként. Ebből kb. hárommillió kiló termelés került vissza. Az eddigi adatok szerint ugyanis a visszatért területen 1,220,000 birka található. Egyenként és évenként három kilós hozamot számítva — ez kb. 3—3 félmillió kiló zsiros gyapjut jelent

A faiskolai szakemberek öszeírása. A Magyar Faiskola Szövetség nyilvántartásba veszi mindazokat a tanult kertész kartársakat, akiknek faiskolai képesítésük, illetve gyakorlatuk van és azokat is, akiknek faiskolai gyakorlatuk még nincs, de a kertészetnek ebben az ágában akarják kiképeztetni magukat. Ezért a szövetség felkéri az összes érdekelteket, akár önálló faiskolatulajdonosok, akár alkalmazott szakemberként működnek vagy akarnak működni, hogy jelentkezzenek személyesen vagy posta útján a Magyar

Faiskolai Szövetség titkári hivatalában (Budapest, V. Kosuth Lajos tér 11. M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium).

Végleges adatok az országgyarapodásról. 43.492 négyzetkilométert, 2,633.000 lakossal juttatott vissza a második bécsi döntés. A Statisztikai Hivatal most tette közzé a második bécsi döntés következtében megnagyobbodott ország területére és a lakosság számára vonatkozó véglegesen megállapított adatokat. Ezek szerint Magyarország területe 160.553 négyzetkilométer, a lakosság száma

13 millió 490.000. A trianoni Magyarország területe két évvel ezelőtt 93.073 négyzetkilométer volt 9,129.000 lakossal. 1938-ban az első bécsi döntés következtében hazánk területe 11.927 négyzetkilométerrel és 1 millió 58.000 lakossal gyarapodott. 1939. tavaszán Kárpátalja visszaszerzésével 12.061 négyzetkilométerrel és 670.000 lakossal gyarapodott hazánk. A második bécsi döntés alkalmával hazánk területe 43.492 négyzetkilométerrel és 2,633.000 lakossal növekedett.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 8 fillér. Vastagbetűvel szedett szavak 16 fillér. Jelígs hirdetés kezelési díja 50 fillér. Keretes hirdetések cm²-kénti ára 30 f. Legalább háromszori hirdetés esetén cm²-ként 25 f. Állástkereső EMGE

tagoknak a hirdetés díjtalan. Állástkeresőknek 50%-os engedmény. A hirdetési díjak a szöveggel egyidejűleg küldendők be. A hirdetések beküldésének határideje minden b^o 20. Apróhirdetések után támpéldányt nem küldünk.

Állást keresők

Gazdasági kovács uradalomnál, vagy községnél állást keres. Gépközleléshez is ért, nős, 46 éves. Köpe Imre Mezőtelegd, Bihar megye. 145

Állást keres gazdasági és szőlészeti iskolát végzett 21 éves református vallású, nőtlen munkabíró fiatalember. Cím: Kovács Dénes Kolozsvár, Erzsébet-út 30. 144

Erdélyi menekült állást keres. 20 éves gyakorlata van erdő, mező, szőlő, gyümölcs, bor kezelésében, elmenne magtárósnak, rakatáróknak, gondnoknak, házfelügyelőnek, szolgálati bizonyítványokkal rendelkezik. Cím: Tóth Dezső Győrszentiván, Győr megye. 143

Állást keres földműves iskolát végzett, erdélyi származású 45 éves, szorgalmas, korán kelő, nős, református gazdasági ispán. Cím: Székely János Balatonfüzű, Rézler villa, Veszprém vármegye. 142

Intézői állást keresek nagy gyakorlattal a mai modern gazdasági rendszernek megfelelő tapasztalatokkal, lehetőleg önálló munkakörrel. Nagyobb birtokot bérből vennék, esetleg zsidó bérlőtől átvennék. „Intéző” jellegre a kialóba kérek. 140

Felügyelői, pénzeszedői vagy rakatárnoki állást keres 64 éves végzett gazdaság. „Kolozsvár” jellegre a lap kiadóhivatalába. 152

Középszkolát végzett református, 32 éves nős gyakorlati gazda állást keres. Állását bármikor elfogadja. Cím a kiadóban. 147

Ispáni vagy mezőgazdasági gépész állást keres, 40 éves, nőtlen mechanikai vizsgával rendelkező és mezőgazdasági gyakorlattal bíró református egyén. Cím: Kiss Lajos Kolozsvár, Pata-utca 47. sz. 115

A „GLADYS” cipőpaszta a legjobb.

Szakkertész állást keresek október 15—november 1-re. Érték a kertészet összes ágaihoz, a szakszerű gyümölcsészethez, szőlő és pincekertészethez, a modern méhészekhez és kaptárkészítéshez. 41 éves, kis családú, hadmentes vagyok. Cím a kiadóban. 117

Gazdatiszt, gyümölcskertész nagygazdaságokban szerzett gyakorlattal megfelelő állást keres. Cím a kiadóban. 119

Asztalosmester nagyobb gazdaságban elhelyezkedést keres. Cím: Csépi Sándor, Kolozsvár, Papfalvi út 16. Kerekdomb. 126.

Gazdasági szakiskolát végzett, öskeresztény, jó bizonyítványokkal és hosszabb gyakorlattal rendelkező 25 éves gazdaság szerény igényekkel állást keres. Cím: Filip Jenő, Ikland, up. Sáromberke, Maros-Torda megye. 128.

Mezőgazdaság vagy külön tejjgazdaságban állást keres gazdasági és tejjgazdasági szakiskolát végzett 57 éves nős ember, gazdasági és tejjgazdasági téren nagy gyakorlattal rendelkezik. Cím: Kutor József Kolozsvár, Barcsai utca 3. sz. 153

Komoly gazdaságban elhelyezkedést keres gazdasági szakiskolát végzett, több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkező, a mezőgazdaság, valamint a szakszerű gyümölcsészeten jártas 26 éves ref. vallású, nőtlen menekült gazdatiszt, esetleg ispáni állást is elfogad. Ajánlatokat Papp József Kolozsvár, Csermalom-utca 35. 139

Állást kaphat

Gyakorlott gazdasági iskolát végzett gazdatisztet keresek. Br. Dániel Ferenc Vargyas, Udvarhely m. 138

Jó bizonyítványokkal és gyakorlattal rendelkező nős gazdatisztet keresek háromszéki gazdaságba. Jelentkezni: Szent-Iványi Tamás Kolozsvár, Gazdasági Akadémia. 149

A „GLADYS” cipőpaszta a legjobb.

Koresma és üzletkezelő, megbízható, keresztény, családos ember, esetleg kisebb tőkével rendelkező: biztos azonnali elhelyezkedést nyerhet, nagyobb községben, vasútállomás, telefon. Érlelődők forduljanak Farczádi Simó Béla földbirtokos Orozmező, up. Nagyilonda, Szolnok-Doboka megye. Ugyancsak fenti földbirtokosnál elhelyezkedést nyerhet gazdatiszt vagy ispán is. 137

Több éves gyakorlattal és jó bizonyítványokkal, szerény igények mellett gazdaságban elhelyezkedést keresek. Sertés és juhtenyésztésben is gyakorlatom van. Cím: Kovács Zsigmond, Nagyszalonta, Berceányi utca 3. 134.

Adás-vétel

Eladó egy kisebb cséplőgép, egy 5-ös Khüne rosta és egy kukoricamorzsoló. Cím a kiadóban. 151

Kolozsvár határában a Káposztásberekben négy hold veteményes bérbeadó terményért. Cím: Kolozsvár, Mussofini-út 37. 141

A „GLADYS” cipőpaszta a legjobb.

Méhviaszot, üres lépeket, présmaradványt veszünk. Ajánlattal minta küldendő. „MÉH” Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Bcdapest. Arany János utca 1. 122.

Tavaszbúza vetőmagot 1500 kg., tavaszárpa vetőmagot 800 kg-ot, megvételre keresek, fajta és ármegjelölést kérve. Borgida Imre Szatmárnémeti, Hegyi-út 90. 150

Eladó gyümölcsfacsemeték: Almafajták: Jonathán 4.000 darab. Aranypármén 1300 drb., vajalma 100 drb., sóvári 200 drb., Bathul 1000 drb., Londoni-Peping 600 drb., Sándor cár 500 drb., Aszrachán 1200 drb., Kálvil 1000 drb., Török Bálint 400 drb., Sikulai 300 drb., Arany kormos 200 drb., Belle Fleur 200 drb., Poni 400 drb., Baumann Renette 1000 drb., Arany renette 400 drb., Ananász renette 300 drb., Lamsberg 200 drb. Ringló: Zöld ringló 100 drb., Fe-

hér ringló 100 drb., Annaspet 300 drb., Szilva: Beszterce 200 drb., Muskotály 200 drb. Cseresznye: Kőburgi 100 drb., Májusi cseresznye 100 drb. Kajszin: Pécsi óriás 200 drb., Nánai 100 drb., Ambrozia 100 drb., Enyedi nagy 100 darab. Őszi barack: Schampion 100 drb., Flaver 100 drb., Viktória királyné 100 drb. Dió: 1000 drb. Körte: Erdélyi vajonc 200 drb. Ára minőség szerint drb.-ként 50—60 fillér, 1000 drb. vétele esetén kedvezmény. Ugyanott eladó 100.000 drb. 1 és 2 éves akáccsemete, egy éves ára 3 fillér, 2 éves 6 fillér. Árak ab helyt értendők. Csomagolásnál az önköltség számítódik. Cím: Mezőgazdasági Kamara Nagyvárad, Tisza Kálmán tér 17.

Szerkesztő: DEMETER BÉLA.**FŐMUNKATÁRSÁK:**

Dr. Asztalos Sándor, Bodor Kálmán, Bikfalvy Ferenc, Dr. Eöry István, Dr. Gaál Alajos, Gyulai Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Koppány Rezső, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Kós Károly, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Mikó

László, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Paull Kamil, Szeghő Dénes, Szilágyi Ferenc, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Tclegdy László, Tempfli János, Vita Sándor.

A rajzokat készíti: *Guncser Nándor.*

Mik a szárazcsávázás előnyei:

1. Munka- és időmegtakarítás.
2. A csávázás nincs meghatározott időhöz kötve, tehát bármikor eszközölhető.
3. A vetőmag csiraképessége nem csökken, hanem ellenkezőleg jelentékenyen emelkedik. Ez vetőmagmegtakarítást hoz, ami fedi a csávázás költségeit.
4. A vetés gyors és erőteljes fejlődése, jobb és egyenletesebb bokrosodás, ezáltal nagyobb termés.
5. A gombabetegségek biztos leküzdése és egészséges, bő termés.

Ezen előnyök biztosítására használjuk az

ARZOPOL-C porcsávázószert.

200 gr. ARZOPOL-C. 100 kg. vetőmaghoz hivatalosan engedélyezve.

Gyártja a

Vegyi- és Élelmiszeripari R.-T., Növényvédelmi osztálya

NAGYVÁRAD

Kapható a „Mezőgazdák” Kereskedelmi R.-t. Kolozsvár, Majális-utca 16. sz. alatti lerakatában és minden jobb szaküzletben.

151

Minden EMGE tag fölse ki és felbélyegzés után összehajtva küldje be egyesületünk címére.

Birtok lap. Az EMGE tagság csak ennek beküldésével jogos! A birtok ívet bizalmas jelleggel titokban tartjuk. Kérjük őszintén kitölteni!

A tag neve a faluban használatos

mellékneve születési éve Családi állapota (nős, nőtlen)

gyermek száma fiu, leány. Iskolai végzettsége

foglalkozása

A tag pontos címe: Község utca, házzám

vasuti állomás járás vármegye

Mekkora birtokon gazdálkodik kat. hold, ebből saját tulajdona kat. hold,

bérelt kat. hold.

Hogyan oszlik fel a birtok területe:

a) szántó föld k. h. tulajdon k. h. bérlet. e) gyümölcsös k. h. tulajdon k. h. bérlet,

b) rét, kaszáló " " " " f) kert " " " "

c) legelő (legelőjog) " " " " g) belsőség " " " "

d) szőlő " " " " h) erdő (erdőjog) " " " "

A szántó föld kihasználása és átlagtermelés 1937—1940. években.

	1937		1938		1939		1940	
	Kat. hold	Átlag q	Kat. hold	Átlag q	Kat. hold	Átlag q	Kat. hold	Átlag q
Gabonafélék:								
Búza őszi								
Búza tavaszi								
Árpa őszi-tavaszi								
Zab								
Rozs								
Kukorica								
Hüvelyes növények:								
Lencse								
Borsó								
Paszuly-bab								
Szójabab								
Gyökér és gumós növ.:								
Burgonya-krumpli								
Takarmányrépa								
Cukorrépa								
Tarlórépa								
Olajos magvú növények:								
Répe								
Mák								
Napraforgó								
Fonalas és rostos növ.:								
Kender								
Len								
Fűszer és illatos növ.:								
Dohány								
Fűszer paprika								
Hagyma								
Takarmánynövények:								
Lucerna								
Vörös lóhere								
Baltacim								
Szarvaskerep								
Zabos-bükköny								
Őszi takarmánykeverék								
Egyéb növények:								
Dinnye								
Tök								

Mennyi állatot szokott tartani átlagosan?

	Drb	Fajta		Drb	Fajta
Szarvasmarha:			Süldő 6 hónapon felül		
Fejőstehén.....			Malac		
Bika			Hány sertést hizlal rendszeren egy évben		
Ökör			Milyen súlyig kg.		
Növendékállat 2 éves korig			Juh:		
Borju 6 hónapos korig			Fejős juh 1 éven felül		
Ló:			Meddő juh 1 éven felül		
Kanca 3 éven felüli			Kos		
Herélt			Űrű		
Csikó			Bárány 6 hónapon felül		
Átlag hány baromfit tartanak:					
Tyúkféléből					
Pulyka					
Liba					
Ruca					
Sertés:					
Tenyészkoca 1 éven felül.....					
Kan.....					

Méhcsaládok száma:

	Urb
* Kasban	
Kaptárban	

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A gazdaságban használatos gépek:

	Drb	Gyártmányok
Eke		
Borona		
Vetőgép		
Lókapa		
Cséplőgép		
Traktor		
.....		
.....		

Bélyeget
ragasztani!

Hány állatra van istállója?

Szarvasmarha	drb
Ló	"
Sertés	"
Juh	"

Milyen a baromfól?

Van-e silója?

Hány köbméter?

Hány kat. hold a községi legelő

mekkora a közbirtokosság?

Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet

Kolozsvár

Majális-utca 16